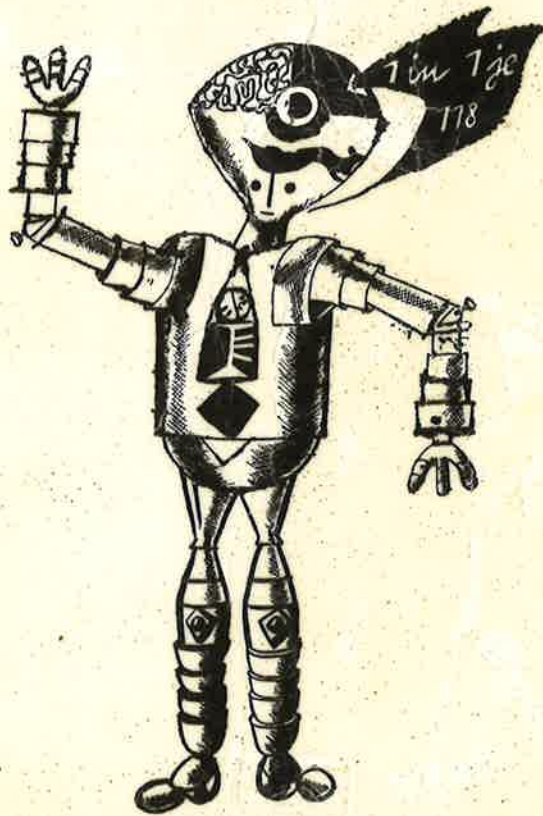

Vid Pečjak DREJČEK IN TRIJE MARSOVČKI

MOJA KNJIŽNICA

386,3-32 P.

4208/3734

NOČNI OBISK

Izza oblaka je pokukal prvi krajec in vrgel srebrne lovke na zemljo. Ena je padla skozi okno ter požgečkala spečega Drejčka po nosu. Drejček je kihnil in se prebudil. Zaspano je mežikal s krmežljivimi očmi in zrl v mesec, ki se je bil že povsem izmotal iz oblaka. Ko je videl, da mu nagaja ta neutrudni nebesni popotnik, se je užaljeno obrnil na drugo stran in se pokrilo z odejo čez glavo.

Tedaj je nekaj zaropotalo. Drejček je brž potegnili odejo z glave in prisluhnil. Nič ni bilo slišati. Napenjal je oči, toda prav tedaj je priplaval po nebu velik oblak in pogoltnil mesec, sobo pa je do zadnjega kotička napolnila črna tema.

»Kdo je?« je polglasno vprašal Drejček.

Odgovoril mu je ropot, nato so zacvilila kuhinjska vrata.

Drejčka ni bilo strah, dasi mu ni bilo ravno prijetno pri srcu. Pravkar je prebral »Tolovaja Mataja«, zato si je takoj mislil, da utegnejo biti tatovi ali celo razbojniki. Premišljeval je, ali naj gre pogledat ali pa naj pokliče starše, ki so spali v drugi sobi. Pa se ni mogel odločiti. Med premišljevanjem je zaspal in pozabil na skrbi.

Ko je prišel zjutraj v kuhinjo, je ležala na mizi prazna skodela za marmelado. Mati pa ga je očitajoče gledala.

»Drejček, zakaj si pojedel marmelado?« je vprašala.

»Marmelado?« se je začudil Drejček. »Niti dotaknil se je nisem!«

»Nikar ne laži, saj vem, kako si sladkosneden,« je vztrajala mati.

»Le kam si jo spravil? Skodela je bila polna! Saj boš še zbolel! Kolikokrat pa naj ti še rečem, da pusti shrambo pri miru?«

»Ampak to pot je zares nisem pojedel,« je zajecljal Drejček.

»Kdo pa potem? Menda ne jaz ali oče?« je strogo rekla mati.

Tedaj se je Drejček spomnil ropota, ki ga je bil slišal ponoči.

»Tatovi so bili!« je vzkliknil. »Slišal sem jih! Dvakrat je zaropotalo, nato so zacvilila vrata.«

»Nikar se ne izgovarjaj. Tatovi bi odnesli raje kaj drugega.«

»Toda nekdo je hodil ponoči po hiši!« je vztrajal Drejček. »Morda je bila mačka?«

»Rada bi videla mačko, ki poje marmelado, meso poleg pa pusti pri miru.«

»Marjetkina mačka je celo bonbone!« je prepričljivo vzkliknil Drejček.

»Ta mačka ni bila nihče drug kot ti,« je rekla mati.

»Toda jaz zares nisem bil,« se je branil Drejček. »Prisežem!«

Mati ga je žalostno pogledala in zmajala z glavo.

»Ni bilo prav, da si pojedel marmelado. Toda še stokrat grše je, da lažeš. Marmelado ti oprostim, tvoja laž pa me žge v srce.«

Drejčkove oči so napolnile solze. Materine besede so ga zbolele. Ni in ni mogel razumeti, da mu mama ne verjame, in kakor ogenj ga je pekla misel, da ga ima za lažnivca in tatu.

Ves dan je kot kup nesreče ždel v svoji sobi in niti za svoje igrače se ni menil. Zvečer je še enkrat rekel materi:

»Toda jaz zares nisem bil!«

Mati pa mu ni odgovorila. Samo žalostno ga je pogledala in si skrivaj obrisala solzo.

Ponoči se je spet prebudil. Zdaj ga ni zdramil mesec, temveč nenavaden šum v sobi. Hkrati je slišal korake. Bili so čudni koraki, drobni in hitri, kot da bi tekle kokoši. Drejček je zadrževal dih in napenjal oči, toda tema je bila črna kakor v predoru. Malce ga je bilo strah, vendar hudodelcev ni mislil zlepa spustiti iz rok. Počasi je vstal in se začel plaziti proti stikalu za luč. Srce mu je tako tolklo, ko da tiktaka velika stenska ura v sobi. Stopil je na stol, stegnil roko in prižgal luč.

V sobi ni bilo žive duše. Toda njegove igrače so ležale polomljene križem in kražem po tleh. Indijanska perjanica je bila razcefrana, lok in tomahavk sta bila zlomljena, vlak razdrt do zadnjega vijaka, letalo brez kril in propelerja, frnikole zdrobljene, zbirka škatlic za vžigalice pa pomendrana.

Drejček je planil k igračam in zajokal. Jokal je tako glasno, da je prebudil starše. Mati je vsa v skrbeh pritekla k njemu.

»Kaj se je zgodilo? Zakaj jokaš?« je vprašala.

Drejček je pokazal na svoje uničeno bogastvo in še huje zajokal.

»Kaj si storil? Zakaj si pokvaril igrače?« je zmedeno vprašala mati, ne vedoč, ali naj ga tolaži ali krega.

»Saj jih nisem jaz!« je zahlipal Drejček. »Spet so bili tukaj! Slišal sem jih!«

Mati ga je nejeverno pogledala in zmajala z glavo.

»Koga si slišal?«

»Korake. Bili so drobni in hitri, kot da bi tekle kokoši.«

»Le kaj naj bi počele kokoši ponoči v hiši!« ga je zavrnila mati.

»Igrače so mi pokvarile!« je vzkliknil Drejček. Pobral je razcefrano perjanico in žalostno rekel: »Kako se bom odslej igral kavbojce in Indijance?«

»Midva z očetom pa nisva nič slišala,« je nadaljevala mati, »čeprav oče ni spal, ker ga je spet bolel želodec.«

»A jaz sem jih zares slišal!« je vztrajal Drejček in vnovič bruhal v jok. »Zakaj mi ne verjameš?«

»Morda se ti je pa sanjalo?« je dejala mati.

»Nič se mi ni sanjalo! Sanje ne uničujejo igrač. Tako razločno sem jih slišal, kot slišim zdaj tebe. Potem sem se splazil k stikalu in prižgal luč.«

»Toda Drejček, kokoši ne morejo zlomiti ročaja tvojega tomahavka in razdreti pločevinastega vlaka. Za to so prešibke in prenerodne.«

»Potem niso bile kokoši, temveč kdo, ki je hodil kakor kokoši,« je vztrajal Drejček.

»Nihče ne hodi kakor kokoši,« ga je prepričevala mati. Dokazovala mu je, da je to nemogoče, ker nima nobena druga žival takšnih nog, toda Drejček jo je zavrnil:

»Jaz pa vem, da nekdo tako hodi! Saj sem ga slišal!«

Mati je globoko vzdihnila in ga dvignila. »Pojdi zdaj spat. A jutri se bomo o tem pomenili še z očetom.«

»Kaj pa moje igrače?« je žalostno vprašal Drejček.

»Vlak in letalo ti bo oče popravil, frnikole ti bomo kupili druge,« je obljubila mati.

»Kaj pa indijanska perjanica, lok in tomahavk?«

»Morda se bo dalo tudi to popraviti.«

»A če se ne bo dalo?«

»Potem boš dobil kompas.«

Drejček si je že dolgo želel kompas, zato je bil zadovoljen. Ulegel se je v posteljo, mati pa je bedela ob njem, dokler ni zaspal.

V spalnici je vprašala očeta:

»Ali se ti ne zdi Drejček zadnje dni nekam čuden? Včeraj ni hotel

priznati, da je pojedel marmelado, danes pa si je sam polomil igrače.«

»Zaradi tega si ne beli glave,« je zabrundal oče, ki ni mogel spati, ker ga je bolel želodec. »Kot otrok tudi jaz dostikrat nisem priznal, da sem kaj pojedel.«

»A kaj praviš zaradi igrač?« je spet vprašala mati.

»Otroke je treba razumeti. Nekoč sem bil nalašč polomil boben, ker mi niso hoteli kupiti večjega.«

»Toda Drejček je imel rad svoje igrače.«

»Tudi jaz sem imel rad boben. Kdo ve, kaj ga je tako razjezilo.«

Drugega dne je oče zares popravil vlak, letalo, lok in tomahavk, a mati je zakrpala perjanico. O nočnem dogodku pa niso nič govorili, ker oče ni hotel vznemirjati Drejčka. Celo ko ga je ta vprašal, kdo naj bi hodil kakor kokoši, je oče zamahnil z roko in kratko odvrnil:

»Kar je bilo, je bilo!«

MIŠ, MAŠ IN ŠAŠ

Drejček je pričakoval, da bodo ponoči spet prišli skrivnostni neznanci in mu naložili nov greh. Zato je skrtil pod blazino baterijo in pištolo na kapseljne, pripravljen, da jih ob najmanjšem šumu preseneti. Ugasil je luč, vendar ni hotel zaspati. Za nič na svetu se mu niso smeli izmuzniti. Sklenil je, da jih bo čakal, pa čeprav do samega jutra. Toda kmalu so postale veke tako težke, da so se same od sebe zapirale. Zaman se je ščipal v lice in vlekel za lase. Ko ga je prišla mati pogledat, je vsa vesela videla, da spi.

»Upam, da bo nocoj mirna noč,« je rekla očetu.

»Brez skrbi,« je odvrnil oče. »Dve noči je zaporedoma rogovilil in mora biti pošteno utrujen. Ko sem bil jaz v njegovih letih, še nisem poznal nespečnosti.«

Drejček pa ni imel trdnega spanja. Sredi noči se je prebudil. Zdelo se mu je, da je v kuhinji padla steklenica na tla in se razbila. Zadrževal je dih in poslušal. Zaslišal je korake, drobne in hitre, kot da bi tekle kokoši. Bližali so se sobi. Vrata so zacvilila in se odprla. Drejček je videl, kako so vstopile tri sence. Toda bilo je pretemno, da bi jih razločil. Previdno je segel pod blazino ter izvlekel pištolo na kapseljne in baterijo. Naravnal je pištolo proti vratom, prižgal svetilko in zavpil:

»Roke kvišku!«

Tedaj je zagledal tri tako smešne možičke, da se je moral na ves glas zasmejati. Glavo so imeli večjo od največje makedonske lubenice, telesa pa niso bila mnogo širša od steklenice za kokto. Tenke roke s tremi prsti so rastle iz glave, tam kjer bi morala biti ušesa. Namesto nosu so imeli samo dve luknji sredi obraza. Oblečeni so bili v otroške žabe in prepasani s kravatami.

»Zakaj se smeješ?« je s tenkim glasom zapiskal največji.

»Zato ker vam rastejo roke iz glave,« je odvrnil Drejček, ki se ni mogel nehati smejati.

»Sebe poglej!« je rekel možiček. »Roke ti rastejo iz telesa!« Na te besede sta se druga dva glasno zasmejala, toda njun smeh je bil na las podoben blejanju ovac.

Drejček jih je užaljeno premeril z očmi. Ker so bili precej manjši od njega, je zamahnil s pištolo na kapselne in rekel:

»Vas bom!«

»Aha, z vojno grozi!« je vzkliknil drugi po velikosti. »Toda pri nas so vojne prepovedane!«

»Pri nas so vojne prepovedane!« je ponovil najmlajši.

»Pri nas je pa prepovedano krasti marmelado in lomiti igrače!« ju je zavrnil Drejček. »Ali ne vesta, da je mati mene obdolžila, da sem pojedel marmelado in polomil igrače?«

Možički so se spogledali. Največji je dejal:

»Zares nam je žal, da si imel zaradi nas sitnosti. Marmelado smo hoteli samo pokusiti, pa je bila tako dobra, da nismo mogli nehati. Nobena naša jedača se ne da primerjati z njo. Tudi takšnih igrač nimamo.«

»In na takšnih posteljah tudi ne spimo,« je dejal tretji, najmanjši.

»To ste pa iz čudne dežele!« je vzkliknil Drejček. »Od kod ste prišli?«

»Od tam,« je dejal največji in pokazal proti stropu.

»Od tam,« je ponovil za njim najmlajši in dvignil roko.

»S strehe?« je začudeno vprašal Drejček.

Vsi trije so odkimali z glavo.

»Ne, višje!«

»Višje?« je ponovil Drejček. »Z oblakov?«

»Še višje!«

»Pa menda ne z Lune?« je nejeverno vzkliknil Drejček.

»Še višje!« so mu pomagali.

Toda Drejček je zaman ugibal. »S Sonca?« je vprašal.

»Ne!« so vzkliknili čudni gostje.

»S kake zvezde?«

»S katere?«

»Z zvezde Severnice?«

»Ne!«

»Z Večernice?«

»Tudi ne!«

»Zdaj pa ne vem več!« je obupano vzkliknil Drejček, toda oni so vsi iz sebe kričali:

»Še! Ugani!«

»Ne morem,« je dejal Drejček, »in če mi ne poveste, bom pri priči poklical mamo in očeta ter jima povedal, da ste pojedli marmelado. To vas bosta po zadnji plati!«

»Nikar!« so se prestrašili možičlji. »Z Marsa smo.«

Drejček ni vedel, kje leži Mars.

»Ali je Mars tudi zvezda?« je vprašal.

»Seveda,« je odvrnil drugi po velikosti, »prav taka kot Zemlja, le malo manjša od nje.«

»Zemlja pa že ni zvezda!« je vzkliknil Drejček in se zasmejal. »Zvezde so vendar na nebu!«

»Na Marsu vidimo Zemljo na nebu,« je odvrnil človeček.

Drejček ni vedel, ali naj jim verjame ali ne. Sklenil je, da bo o tem še povprašal očeta in nadaljeval:

»Kako pa ste prišli sem? Ste se pripeljali z letalom?«

»Ne,« je odvrnil največji, najmanjši pa je brz ponovil: »Ne!«

»Z letalom ni mogoče skozi medzvezdni prostor,« je objasnil drugi po velikosti. »Letalo potrebuje zrak, med zvezdami pa ni zraka, niti kakega drugega plina.«

»Niti kakega drugega plina,« je pribil najmlajši.

»Kaj pa rakete?« je vprašal Drejček. »V Pionirju sem bral, da gradijo Rusi raketo, ki bo šla na Luno.«

»Rakete lahko plujejo skozi medzvezdni prostor, vendar so prepočasne, preveč ropotajo, dostikrat pa jih tudi raznese. Mi smo prispeli z očetovo letečo cigaro,« je odvrnil drugi po velikosti, a najmlajši je brez obotavljanja ponovil njegove zadnje besede.

»S cigaro?« je osupnil Drejček. »To pa že ne bo držalo! Le kako naj bi cigara letela po zraku?«

»Šaj ne s cigaro iz tobaka,« je med smehom pojasnil Marsovček. »Letečo cigaro imenujemo magnetno vozilo, ker je po obliki malce podobno cigari iz tobaka.«

»Koliko časa pa ste potovali?« je zvedavo nadaljeval Drejček.

»Dve uri,« je odvrnil največji, drugi po velikosti pa ga je popravil: »Dve uri in pet minut.«

»To greste pa hitreje kot mercedes,« je menil Drejček. »Zvezde morajo biti gotovo strašno daleč.«

»Različno,« je rekel drugi po velikosti. »Mars je zelo blizu. Zdaj je oddaljen samo sto milijonov kilometrov od Zemlje, imamo pa zvezde, ki ležijo za cele milijarde dalj.«

Drejček je poznal samo številko milijon, ki mu je pomenila toliko, kot je kapljic v morju. Zato je dejal:

»Tako daleč pa ni niti Amerika!«

»Amerika je vendar na Zemlji!« se je zasmel Marsovček. »Le kako jo moreš primerjati z Marsom?«

Drejček je v zadregi sklonil glavo, a se je hitro spet vzravnal. »Ali vas oče pusti na Zemljo?« je nadaljeval.

Marsovčki so se spogledali, največji pa je dejal:

»Če bi nas oče videl tukaj, bi počil od jeze. Nobenemu Marsovcu ni dovoljeno pristati na Zemlji, tudi predsedniku federacije ne.«

»Kaj pa učitelju?« je vprašal Drejček.

»Tudi ne,« je odvrnil Marsovček, njegov najmlajši bratec pa je ponovil: »Tudi ne!«

»Zakaj ne?« je hotel vedeti Drejček.

»Zato, ker bi Zemljani napadli Mars, brž ko bi odkrili, da je obljuden.«

»A zakaj naj bi napadli Mars?« je vprašal Drejček.

»Tega tudi jaz ne razumem,« je dejal največji. »Morda mislijo, da je vse veselje njihovo.«

»Mars je močnejši od Zemlje,« se je oglasil drugi po velikosti. »Toda mi vas ne maramo uničiti.«

»Kako to, da se na Zemlji še vojskujete?« je vprašal največji. »Ali je res, da premagane sovražnike pojedete?«

»Ali jih zares pojedete?« je začudeno ponovil najmlajši.

Drejček se ni mogel vzdržati smeha.

»Saj nismo ljudožerci.«

»Toda ubijate se vendarle!« je vztrajal največji Marsovček.

»Samo kadar je vojna,« je odvrnil Drejček. »Ali na Marsu ne poznate vojn?«

»Pri nas so vojne strogo prepovedane,« so ga poučili.

»To mora biti pa zelo lepo!« je vzkliknil Drejček. »Ali se tudi otroci ne igrajo vojakov?«

»Vojne so prepovedane za vse,« je dejal največji.

»Za vse!« je pribil najmanjši.

»Kaj pa kavbojce in Indijance?«

»Te igre ne poznamo.«

»Ali na Marsu nimate Indijancev?« se je začudil Drejček.

»Pri nas živijo samo Marsovci.«

»Takšni kot ste vi?«

»Kajpak. Tako čudnih ljudi kot ste na Zemlji, pri nas ne poznamo.«

»Čudnih?« je ponovil Drejček. »Menda se vam ne zdimo čudni?«

»Čudni ste,« je dejal Marsovček, »ker vam rastejo roke iz telesa, in še bolj čudni, ker se vojskujete.«

Drejček je pogledal pištolo na kapseljne, ki jo je še vedno držal v rokah, in postalo ga je sram. Skrivaj jo je porinil pod blazino in vstal.

»Ali naj prižgem luč?« je vprašal.

Namesto da bi odgovorili, so Marsovčki vzeli iz žepa majhne kroglice, ki so se tako lesketale, da so vso sobo oblivale s srebrno svetlobo.

»Kako je to lepo!« je vzkliknil Drejček in začudeno strmel v kroglice. »Še lepše kot zvezdice na novoletni jelki.«

»To ni nič!« je zamahnil z roko največji Marsovček. »Na Marsu imamo kroglice, ki osvetlujejo cele pokrajine. Prava majčkena sonca.«

»Pa kar brez elektrike!« je nadaljeval Drejček. »Kot pri kresnicah.«

Marsovčki so se hahljali in suvali drug drugega.

»Kroglice oddajajo sončno svetlobo, ki jo zberejo podnevi,« je pojasnil drugi po velikosti.

Drejček se ni in ni mogel nagledati svetlečih se kroglic. Eden izmed Marsovčkov mu jo je položil v dlan in Drejček jo je nejeverno potipal.

»Pazi, žarnica je krhka!« ga je posvaril Marsovček. »Če pade na tla, se razbije v sončni prah.«

»Se razbije v sončni prah!« je ponovil največji od trojke.

Drejček je žarečih oči vrnil kroglico in vstal.

»Kako vam je pa ime?«

»Jaz sem Miš,« je dejal največji.

»Jaz sem Maš,« je rekel drugi po velikosti.

»Jaz pa Šaš,« se je oglasil najmanjši.

»A jaz sem Andrej. Toda kličite me kar Drejček,« je pristavil Drejček. »Ali že hodite v šolo?«

»Jaz hodim v tretji razred,« je rekel Miš.

»Jaz v drugega,« je dejal Maš.

»Jaz pa v otroški vrtec,« je dejal Šaš.

»S kakšnim uspehom sta izdelala razred?« je hotel vedeti Drejček.

»Če ne bi imel v računstvu trojke, bi bil odličen,« se je pobahal Miš.
»Torej je računstvo tudi na Marsu trd oreh!« je veselo ugotovil Drejček.

»Jaz sem imel računstvo odlično,« se je pobahal Maš.
Drejček je odprl predal, kjer je imel šolske zvezke in knjigo. Poiskal je računski zvezek, ga odprl in pokazal Mašu.

»Vidiš, te računske naloge ne znam in ne znam rešiti.«

Maš je pogledal v zvezek, kjer je pisalo:

$$113 + \frac{30}{20} + \frac{16}{4} - \frac{5}{2} = ?$$

Za hip je pomislil, nato pa brez obotavljanja odgovoril:
»116!«

Drejček ga je z občudovanjem pogledal in vzkliknil:

»Pa kar brez svinčnika! Ti si pa tič!«

Mašu je Drejčkova pohvala dobro dela. Ponosno je dvignil svojo debelo glavo in rekel:

»Jaz bom postal astronom.«

»Jaz bom tudi astronom,« je ponovil mali Šaš.

Drejček ni vedel, kaj ta beseda pomeni, toda zdela se mu je zelo učena.

Miš je pogledal na podolgovato številčnico, ki jo je imel pripeto na prsih.

»Ura je že pol štirih!« je vzkliknil. »Pol ure smo prepozni!«

»Pol ure smo prepozni!« je vzkliknil še Šaš.

Marsovčki so jo jadrno ucvrli proti vratom. Pri tem niso upogibali kolen, zato se je zdelo, da poskakujejo. Drejček je planil za njimi in vzkliknil:

»Počakajte! Kam se vam pa mudi? Rad bi vas še marsikaj vprašal! Saj še nikoli nisem bil na Marsu!«

»Če bo oče odkril, da smo šli na Zemljo, nas bo prihodnjič zaklenil v sobo,« je odvrnil Miš.

»A kako ste si upali na Zemljo?« je vprašal Drejček. »Ali ni prepovedano?«

»Seveda je prepovedano,« je odvrnil Miš. »Toda mi smo bili preveč radovedni in smo si jo šli ogledat.«

Marsovčki so se obrnili in Šaš je odprl vrata.

»Počakajte!« jih je spet zaustavil Drejček. »Ali boste še prišli?« Marsovčki so se spogledali.

»Da, če nas ne boš nikomur izdal,« je dejal Miš.

»Učitelj je rekel, da ne smemo Zemljanom nič zaupati,« ga je posvaril Maš.

»Toda Drejčku lahko zaupamo,« je dejal Miš. »On ni čisto nič podoben Zemljanom. Če mu ne bi rasle roke iz telesa, bi bil prav takšen kot so marsovski otroci.« Obrnil se je k Drejčku in rekel: »Ali prisežeš, da nas ne boš izdal?«

»Tudi mami in očetu ne?« je vprašal Drejček.

»Tudi njima,« je odvrnil Miš.

»Tudi njima,« je možato pristavil Šaš.

»Prisegam,« je svečano izjavil Drejček in dvignil dva prsta.

»Čakaj nas opolnoči,« je rekel Miš.

»Pripravil bom marmelado,« je obljubil Drejček. »Ali ste že jedli bonbone?«

»Ne,« so odvrnili vsi trije hkrati.

»Ti so šele sladki! Kaj pa čokolado?«

»Tudi ne.«

»Vi pa zares ne veste, kaj je dobro!« je vzkliknil Drejček. »Le kaj jeste na Marsu?«

»Tablete.«

»Tablete?« se je začudil Drejček. »Mi jih jemo samo, če smo bolni.«

»Zdaj moramo pa zares iti,« je dejal Miš. »Ura je že tri četrt na štiri.«

»Še nekaj,« je proseče dejal Drejček. »Ali hodite poleti bos?«

»V nogavicah.«

»V nogavicah?« se je začudil Drejček. »To jih morate pa precej raztrgati.«

»Naše nogavice se ne trgajo,« je dejal Maš.

»Se ne trgajo,« je ponovil Šaš.

»Ali so iz žice?« je vprašal Drejček.

»Iz kakalona,« je odvrnil Maš.

»Iz kakalona,« je ponovil Šaš.

»Najnovejša umetna masa. Niti ogenj je ne uniči,« ga je poučil Maš.

Miš je pocukal za rokav Maša in rekel: »Pojdimo, Mars je še daleč! Z Drejčkom se bomo že jutri naklepetali.«

Drejček je obmolknil, čeprav je imel še tisoč vprašanj v glavi. Hotel

je vedeti, ali streljajo s fračami, ali imajo vsak svoje nalivno pero, ali kdaj tepejo punce, ali znajo žvižgati na prste, ali imajo na Marsu pionirsko organizacijo, hotel jih je tudi poprositi, naj mu prinesejo kako škatlico za vžigalice, da jo bo dal v zbirko. Toda ni se jih upal več nadlegovati, ker se je bal, da bodo prepozni. Potem bi jih zasačil marsovski oče in jutri gotovo ne bi prišli.

Marsovčki so mu pomahali in odracali skozi vrata. Drejček je gledal za njimi, dokler niso izginili v veži. Potem je stekel k oknu in odgrnil zaveso.

Drug za drugim so šli iz hiše. Najprej Miš, potem Maš in dva koraka za njima še Šaš. Zavili so na vrt. Šaš se je spotaknil ob bučo, a se je brž pobral in stekel za njima. Izginili so za grmovjem španskega bezga.

Nekaj časa je bilo vse tiho. Drejček je napenjal oči, da bi videl, kaj se bo zgodilo.

Iza grmovja se je vzdignila leteča cigara. Bila je ozka in dolga in v mesečini se je tako lesketala, da ga je ščemelo v oči. V zraku se je obrnila in dvignila konico proti nebu. Potem je kot strela švignila proti zvezdam. V hipu mu je izginila izpred oči.

Na vzhodu se je že budil dan. Zvezde so blede strmele v Drejčka in ugašale. Drejček je ugibal:

»Katera je Mars? Morda je tista? Morda pa tista?«

Gledal je drugo za drugo, dokler ni naslonil glave na okno in zadremal.

Zjutraj ga je mati pobrala:

»Kako si spal?«

»Dobro,« je odvrnil Drejček, čeprav bi ji iz srca rad povedal o nočnem obisku. Obrnil se je k očetu in vprašal:

»Oče, zakaj se ljudje na Zemlji še vojskujejo?«

Oče je odložil časopis in ga začudeno pogledal.

»Glej ga, glej! Kako ti pride kaj takega sploh na misel?«

»Zakaj pri nas vojne ne prepovejo?« je nadaljeval Drejček.

»Ta je pa dobra!« je vzkliknil oče. »Vojne so vedno bile in bodo ostale. Če bi jih prepovedali, bi se ljudje požvižgali na prepoved.«

»Škoda,« je dejal Drejček. »Zakaj pa nam rastejo roke iz telesa?«

Oče in mati sta se spogledala.

»Kje pa naj bi po tvoje rasle?« je na pol šaljivo, na pol zaskrbljeno vprašal oče.

»Zakaj ne iz glave?«

»Beži beži,« ga je zavrnil oče. »Kdo pa je že videl ljudi, ki bi jim rasle roke iz glave?«

Drejček je že hotel reči, da jih je videl na lastne oči, a se je spomnil obljube in se ugriznil v jezik.

»Oče, zakaj pa ne delajo Rusi letječih cigar?«

»Še nikoli nisem slišal za leteče cigare,« je odvrnil oče in ga presenečeno gledal. »Le od kod jemlješ taka vprašanja?«

»Oče, zakaj pa ne nosimo nogavic namesto čevljev?«

»Zdaj imam pa dovolj teh tvojih večnih zakaj!« se je razhudil oče.

»Ali si naredil računsko nalogo?«

Drejček je segel v torbo in mu podal zvezek. Oče ga je odprl in zadovoljno prikimal.

Ko je šel Drejček v šolo, sta ga oče in mati zaskrbljeno gledala skozi okno.

»Preveč bere časopiše, ki jih še ne razume,« je ugotovil oče.

»Jaz pa mislim, da je preveč sam,« je menila mati. »Ker sva oba zaposlena, se nisva dovolj ukvarjala z njim. Ravno prav, da pride zvečer teta Meta. Ta ga ne bo pustila niti za hip samega.«

Teta Meta je bila materina sestra, ki ni imela otrok ne moža. Zato se je silno navezala na Drejčka, dasi je on trdil, da je sitna. Vsako leto je prišla k Drejčkovim na počitnice. Pri njih je ostala kak teden, včasih tudi dva.

»Prosila jo bom, naj ostane malo dlje pri nas. Rada nam bo ustregla,« je dejala mati.

»Poglej Drejčka, kako čudno hodi!« je vzkliknil oče in pokazal skozi okno.

Drejček se je zibal kot trepetlika v vetru. Hotel je hoditi, ne da bi upogibal kolena, in se čudil, zakaj Marsovci ne hodijo kot Zemljani.

»Zadnji čas je, da nekaj ukreneva,« je dejala mati »Drugače bo imel v življenju še hude težave.«

Oče jo je potrepljal po ramenih in rekel:

»Ti gledaš prečrno. Z otroki so vselej križi in težave. Ko sem bil jaz majhen, sem streljal takšne kozle, da so mi tete prerokovale poboljševalnico. Vendar sem kljub temu postal inženir elektrotehnik.«

V šoli je Drejček dvignil roko, brž ko je odzvonilo. Ko ga je učitelj vprašal, kaj hoče, je vstal in rekel:

»Ali že veste, da je tudi Zemlja zvezda?«

Učitelj ga je presenečeno pogledal.

»Zemlja je planet,« je odvrnil. Toda še preden je nadaljeval, ga je Drejček prekinil:

»Ni planet! Zemlja je zvezda!«

»Tudi planeti so zvezde,« je smehljaje se dejal učitelj. Povedal je, da sta na nebu dve vrsti zvezd: stalnice in planeti. Med prve spada tudi Sonce, med druge pa Zemlja. Stalnice so neprimerno večje od planetov. Ovite v ognjene zublje lebdiyo na nebu. Okoli njih pa krožijo planeti. Ti prejemajo vso svetlobo od sonca, okoli katerega se sučejo. Okoli našega sonca se vrtil devet planetov. Med njimi tudi Zemlja. Ko je učitelj končal, se je usula iz klopi ploha vprašanj:

»Od kod pa dobi Sonce premog in drva?«

»Zakaj pa Zemlja ne gori?«

»Zakaj pa se Sonce ne vrtil okoli Zemlje?«

Drejček ni spraševal. Razočaran se je usedel v klop. Mislil je bil, da le Marsovci vedo, da je Zemlja zvezda, ker jo lahko gledajo na nebu. Zdaj pa je videl, da tudi učitelj ve to.

Med poukom je Drejček ves čas dremuckal. Zaplotnikov Mihec, ki je sedel zraven njega, ga je neprestano suval pod rebra in opominjal:

»Zaspaneč!«

Tudi učitelj je opazil, da Drejčkova glava večkrat zakinka. Strogo ga je pogledal.

»Kaj si delal ponoči?«

»Nič,« je prestrašeno zajeceljal Drejček.

»Kaj se to pravi?« je rekel učitelj.

»Računsko nalogo sem pisal,« se je popravil Drejček.

»Računsko nalogo piši podnevi, a ne ponoči,« je dejal učitelj in mu ukazal, naj stoji.

Drejček je moral do konca ure stati, čeprav se je komaj držal na nogah. Vendar je bil zelo vesel, da ni izdal Marsovčkov.

TETA META JE VIDELA POŠASTI

Doma je Drejček poiskal lončenega prašička, v katerem je hranil denar. Z vžigalico je izbezal iz luknje dva petdesetdinarska, tri dvajsetdinarske, šest desetdinarskih in osem petdinarskih kovancev. Z njimi je stekel v trgovino in kupil konservo slivove marmelade, tablico čokolade in vrečko bonbonov. Skril jih je pod posteljo in nestrpno čakal noči.

Zvečer je prišla teta Meta. Drejček se je ni prav nič razveselil. Posebno zdaj, ko so ga obiskovali Marsovčki, mu je bila v napoto. Vedel je, da mu bo neprestano za petami, ga mučila s poštevanko in mu brisala nos, kot da bi bil dete. Ko je mati videla njegov namrščeni obraz, ga je posvarila:

»Bodi priden, Drejček! Teta Meta te ima zelo rada, zato jo moraš ubogati!«

Teta Meta ga je skušala vzeti v naročje, kar pa Drejček ni pustil.

»Midva sva vendar stara prijatelja!« je začela besedičiti. »Tako mi je bilo dolgčas po tebi, da sem si vzela štirinajst dni dopusta. Ali si kaj vesel?«

Mati je strogo pogledala Drejčka in ta je kislo prikimal.

»Saj sem vedela!« je vzkliknila teta Meta. »Tako jutri te bom peljala v živalski vrt. Tam boš videl medvede, leve, slone...«

»Slonov pa že ni v našem živalskem vrtu!« jo je prekinil Drejček, ki je večkrat obiskal živalski vrt.

»Nič zato!« ga je skušala tolažiti teta Meta.

Mati je poklicala teto Meto v sobo. Tam ji je na dolgo in široko pripovedovala, kako čudno se vede Drejček zadnje dni. Teta Meta jo je zbrano poslušala in rekla:

»Ne delaj si sivih las. Ne bom odšla iz hiše, dokler ti ne bom izročila Drejčka takšnega, kot je bil.«

Ko so se na nebu prižgale prve zvezde, je Drejček smuknil v svojo

sobo. Toda še preden bi utegnil naštetih do tri, je bila teta Meta pri njem.

»Pusti me samega,« jo je zaprosil.

»Saj ti nič hudega nočem,« je začebljala teta Meta. »Ali naj ti pomagam sleči obleko?«

»Saj nisem več tako majhen, da bi me slačila,« jo je zavrnil Drejček.

»Odkar se nisva videla, si zares postal cel mož,« je priliznjeno dejala teta Meta. Govorila mu je, kako je neprestano mislila nanj, obljubljala vse mogoče in nemogoče stvari ter mu na koncu koncev dala dinar za šparovček.

Drejčku se je zdelo, da se mu je odvalil kamen od srca, ko je zaprla vrata. Bal se je bil, da bo do polnoči bedela ob njem. Z olajšanim srcem je smuknil v posteljo. Luči ni ugasil. Trdno se je odločil, da bo počakal na svoje prijatelje, toda že čez nekaj minut so se vrata spet odprla.

»Drejček, zakaj nisi ugasnil luči?« je vprašala teta Meta.

»Pozabil sem,« se je zlagal Drejček in se dvignil. »Ne vstajaj, bom jaz ugasnila,« je dejala teta Meta. »Če te je strah, bom vso noč bedela ob tebi.«

»Nič me ni strah!« se je prestrašil Drejček.

»Kakor hočeš,« je rekla teta Meta. »Meni lahko zaupaš.«

»Zares me ni strah!« se je branil Drejček. »Saj si upam skočiti na glavo v vodo!«

Končno je teta Meta le popustila. Ugasnila je luč in odšla. Drejček pa je postal tako zaspan, da ni mogel več bedeti. Ko je čez nekaj časa teta Meta spet pokukala k njemu, je spal kot polh pozimi. Teta Meta je zadovoljno pokimala z glavo in se vrnila v svojo sobo. Vendar ni spala. Reševala je križanke in napeto poslušala, če je vse tiho v hiši.

Drejčka je prebudilo ščegetanje v nosu. Ko je odprl oči, je zagledal nasmejane obraze Marsovčkov, mali Šaš pa ga je z bilko bezal po nosu. Drejček je kihnil in vzkliknil:

»Poredneži!«

»Tako si spal, da smo te imeli že za mrtvega,« je dejal Miš, Maš in Šaš pa sta se na ves glas zasmejala.

»Ne tako glasno!« ju je posvaril Drejček. »Nocoj spi pri nas teta Meta. Če vas ta odkrije, bo ogenj v strehi!«

Drejčku je bilo žal, da ni videl, kako je priletela leteča cigara. Stopil je k oknu in pokazal proti zvezdam.

»Katera je Mars?«

Marsovčki so se ozrli kvišku.

»Tistile!« je dejal Maš in pokazal predse.

»Tistile!« je ponovil Šaš in stegnil roko.

Drejček je pogledal tja, kamor je kazala njegova roka. Skoraj na robu obzorja je zagledal rdečkasto zvezdo.

»Zakaj pa je rdeča?«

»Zato ker je vsa pokrita z rdečimi hišami,« je odvrnil Maš.

»Zakaj ravno z rdečimi? Zakaj ne z zelenimi, vijoličastimi ali zlatimi?«

»Zato ker so obložene z rdečimi sončnimi pivniki. Ti pivniki zadržujejo sončno toploto ter jo pozimi spet oddajajo. Mars ima hude zime, ker leži zelo daleč od sonca. Celo poleti so mrzle noči.«

»Ali veš, kakšne barve je Zemlja z Marsa?« je vprašal Miš.

»Kakšne?«

»Modra.«

»Zakaj pa modra?« se je začudil Drejček.

»Zaradi morja.«

»Ali na Marsu nimate morja?«

»Ne,« sta odvrnila Miš in Šaš. »Morje je usahnilo že pred petimi milijoni let. Zdaj imamo kanale, kamor črpamo podzemeljsko vodo.«

»To je pa zelo zanimivo,« je dejal Drejček. »Ali misliš, da bo morje usahnilo tudi na Zemlji?«

»Tudi,« je dejal Maš.

»Ali misliš, da bom jaz to dočakal?«

»Kje neki!« se je zasmejal Maš. »Ne ti ne tvoji otroci ne tvojih otrok otroci!«

»Ne tvojih otrok otroci!« je možato ponovil Šaš.

»Škoda,« je dejal Drejček. »Tako rad bi se kopal v kanalih.«

»Drejček!« se je oglasil Šaš. »Ali nam boš pokazal igrače?«

Drejček je stopil k polici in jo odgrnil. Marsovčki so navdušeno segli po igračah.

»Kaj pa je to?« je radovedno vprašal Šaš in pokazal tank.

»Tank,« je odvrnil Drejček.

»Kaj je tank?«

»Tank je orožje,« je rekel Drejček. »Spreдай sta top in strojnica, zadaj motor, notri pa vojaki. Vojaki streljajo: Bum! Bum! Bum!«

»Ali se s tem vojskujete?« je vprašal Miš.

»S tem ne. To je samo igrača.«

»Zakaj pa imaš take igrače? Ali imaš rad vojno?«

»Nihče nima rad vojne,« je odvrnil Drejček. »Vi ne veste, koliko smo med vojno pretrpeli.«

»Zakaj pa potem vojne ne prepoveste?« je nadaljeval Miš.

»Zato ker bi se ljudje požvižgali na tako prepoved,« je Drejček ponovil očetove besede.

»Saj si rekel, da nihče ne mara vojne,« je vztrajal Miš. »Kdo bi se potem požvižgal na prepoved?«

Drejček ga je v zadregi gledal.

»Ali bi se tudi ti požvižgal?« je vprašal Miš.

»Jaz že ne,« je brž odvrnil Drejček.

»Pa tvoji prijatelji, oče in tvoja mati?«

»Tudi ne.«

»In tvoj učitelj?«

»Tudi ne.«

»Kdo pa potem?« je spet vprašal Miš.

Drejček mu ni znal odgovoriti. V zadregi se je popraskal po glavi in rekel:

»Ali hočete marmelado, bonbone in čokolado? Čisto sem pozabil nanje!«

Marsovčki so veselo prikimali. Drejček je vzel izpod postelje pripravljene sladkarije. Šaš je pri priči porinil prste v marmelado, toda Maš ga je pokaral:

»Pacek!«

Šaš je žalostno pogledal Drejčka. Ta se mu je spodbudno nanehnul.

»Ali hočete žlico?« je vprašal.

»Pri nas jemo s kleščami,« je dejal Miš.

»S kleščami?« se je začudil Drejček.

»Da, toda ne s takšnimi, s kakršnimi pri vas pulite žeblje. Jedilne klešče so ploščate in na ročaju je posodica s hrano. Klešče zgrabijo tableto in jo vržejo v usta.«

»Ali jeste tudi juho s kleščami?« je vprašal Drejček.

»Juho pijemo s cevkami. Delamo jo iz praška, ki ga raztopimo v vodi.«

»Juhe v prahu imamo tudi pri nas,« se je pohvalil Drejček. »Kako ste pa pojedli mamino marmelado?«

Marsovčki so se sramežljivo spogledali. Potem se je opogumil Šaš.

»S prsti,« je priznal in povetil oči.

»Potem jo dajte pa še zdaj s prsti,« jim je velel Drejček.

Marsovčki si niso dali dvakrat reči. Brez obotavljanja so se lotili sladkarij. Ko so pospravili marmelado, so se lotili čokolade in končno še bonbonov. Cmokali in mlaskali so na vse pretege, mali Šaš pa je bil od brade do čela umazan od slaščic. Ko je bila gostija končana, je Šaš prosil Drejčka, če sme polizati skodelico, v kateri je bila marmelada.

»Zakaj pa ne?« je privolil Drejček. »Saj tudi jaz ližem skodele, čeprav znam uporabljati žlico.«

»Iz kakšnega kamenja pa delate marmelado, čokolado in bonbone?« se je zanimal Maš.

»Ti si pa dober!« je vzkliknil Drejček. »Ali misliš da jemo na Zemlji kamenje? Razen mesa nam dajejo hrano rastline.«

»Pri nas delamo hrano iz kamenja in vode,« je dejal Miš.

»Iz kamenja?« je osupnil Drejček. »Kako je to mogoče? Ali si ne polomite zob?«

»Saj ne jemo kamenja,« je ugovarjal Maš. »Iz kamenja samo delamo hrano.«

»Nikoli si nisem mislil, da je tudi kamenje užitno,« je dejal Drejček.

»Ali je dobro?«

»Še daleč ne tako kot slaščice, ki smo jih pojedli,« je odvrnil Miš.

»Jaz imam rajši zemeljsko hrano,« se je oglasil Šaš. »Posebno marmelado.«

»Zakaj pa potem ne delate naše hrane?« se je čudil Drejček.

»Zato ker na Marsu ni prostora za rastline,« ga je poučil Maš. »Mars je skoraj do zadnjega kotička pokrit s hišami. Rastline vidimo le v cvetličnih lončkih, v parkih in botaničnih vrtovih.«

»Potem pa že ne bi živel na Marsu!« je vzkliknil Drejček. »Vi ne veste, kako lepo je v gozdu. Tam se lahko po mili volji skrivate ali igrate kavbojce in Indijance.«

»Gozdove obiskujemo na Veneri,« je rekel Miš. »Tja gremo skoraj vsak mesec na izlet.«

»Kje pa je to?« je vprašal Drejček. »Ali je Venera marsovska država?«

»Ne,« se je zasmel Maš. »Na Marsu nimamo držav. Mars je za vse ljudi ena domovina. Venera pa je zvezda kot sta Zemlja in Mars. Na njej ni ljudi, pač pa neprehodni gozdovi in vse vrste živali. Tam živijo kamele z desetimi grbami in sloni s triinšestdesetimi rilci. Tam živijo miši, ki jedo mačke, in mačke, ki jedo pse. Tam živijo krotki volkovi in

krvoločni zajci. Tam imajo ptice plavuti in ribe krila. Tam celo piščanci valijo koklje. Tam še niso izumrli zmaji in volkodlaki. Oče pravi, da ne bo minilo niti pol milijona let, ko se bo tudi na Veneri pojavil človek. Marsovci so hoteli Venero naseliti, pa so se premislili. Venera ni naša, ampak pripada ljudstvu, ki ga bo rodila.«

Drejček je z odprtimi usti poslušal Maša. Če ne bi bil Maršovec, mu prav gotovo ne bi verjel. Kamele z desetimi grbami, slone s triinšestdesetimi rilci, ptice s plavutmi in ribe s krili si je lahko predstavljal. Ni mu pa šlo v glavo, kako naj bi miši žrle mačke, mačke pse in piščanci valili koklje.

»Ali si tiste živali sam videl?« je vprašal.

»Videl sem jih,« je pritrdil Maš. »Nekaj jih imamo tudi v živalskih vrtovih na Marsu.«

To morajo biti pa zanimivi živalski vrtovi!« je vzkliknil Drejček. »V našem pa niti slona z enim rilcem ne premorejo.«

»Kaj pomenijo te sličice?« se je oglašil Šaš, ki je ves čas brskal po Drejčkovih igračah.

»To je črni Peter,« je odvrnil Drejček. »Dobil sem jih od dedka Mraza. Ali hočete, da vas naučim igrati črnega Petra?«

Marsovčki so veselo prikimali. Posedli so okrog mize. Drejček jim je razložil, kako je treba igrati, in razdelil karte. Miš, Maš in Šaš so jih s svojimi tremi prsti komaj držali v rokah.

Igra je bila zelo napeta, posebno potem ko sta Miš in Drejček odložila vse karte in sta ostala le Maš in Šaš. Drug drugemu sta vlekla črnega Petra, dokler ni Maš končno dobil dveh enakih kart.

»Črni Peter!« je vzkliknil Drejček in pokazal s prstom na Šaša, ki se je v zadregi hahljal.

Drejček je zmešal karte in jih vnovič razdelil. Zdaj je bila igra še ostrejša. Črni Peter je krožil od Miša do Drejčka, od Drejčka do Miša in od Maša do Šaša. Tako so bili zatopljeni, da niso opazili, kdaj so se odprla vrata.

V sobo je pokukala teta Meta, ki je slišala glasove v Drejčkovi sobi in šla gledat, kaj se dogaja.

»Križana gora!« je zakričala, ko je uzrla Miša, Maša in Šaša.

Drejček in Marsovčki so se naglo ozrli. Toda še preden so se utegnili Marsovčki skriti, se je teta Meta zvrnila po tleh.

Marsovčki so jo jadrno popihali pod posteljo. Drejček pa se je zaril v odeje in se delal, kot da spi, čeprav mu je srce burno utripalo.

Ko je teta Meta padla, je močno zabobnelo. Tudi njej krik je bil takšen, da bi prebudil kralja Matjaža, če bi spal v bližini.

»Ali si slišal?« je vprašala mati očeta.

»Upam, da se ni Drejčku kaj hudega pripetilo,« je odvrnil oče in skočil iz postelje.

Na vrat na nos sta prihitela v predsobo. Oče se je spotaknil ob negibno tetino telo in se komaj ujel.

»Nekaj je na tleh!« je zamrmral in prižgal luč.

»Saj to je vendar teta Meta!« je vzkliknila mati in se sklonila k njej.

»Menda je ni zadela kap!« Potipala ji je žilo in rekla: »Še živi! Pojdi brž po vodo!«

Vlivala sta ji vodo v usta, jo škropila po obrazu in ji močila vrat.

Končno je teta Meta vendarle odprla oči.

»Pošasti! Pošasti!« je zavreščala in se oprijela očetove roke.

»Kakšne pošasti?« je vprašal oče.

»V Drejčkovi sobi sedijo za mizo in kartajo!« je zahlipala teta Meta in se z grozo na obrazu ozrla proti sobi.

Oče in mati sta se pogledala.

»Nikakršnih pošasti ni v hiši,« je menil oče.

»V sobi sedijo in kartajo!« je ponovila Meta.

»Upam, da si ni Drejček spet privoščil šale z bučo in svečo,« je zaskrbljeno dejala mati in stopila v sobo. A ker ni nikjer videla nič nenavadnega, se je obrnila k teti Meti in rekla:

»Razen Drejčka ni žive duše v sobi.«

»Na lastne oči sem jih videla!« je zahlipala teta Meta. »Iz ogromnih glav so jim rasle kačje roke, na čelih pa so imeli roge.«

Drejček je ves čas vlekkel na ušesa, kaj govorijo. Ko je teta Meta imenovala njegove prijatelje pošasti, je bil zelo užaljen. Najrajši bi bil vstal in razodel staršem, kako odlični fantje so Marsovčki. A ker je bil obljubil, da jih ne bo izdal, se je potuhnil. Ko pa je teta Meta omenila roge, se ni mogel več premagati.

»Rogov pa že niso imeli!« se je oglašil.

Vsi so se ozrli proti odprtim vratom njegove sobe.

»Ali ne spiš?« je vprašala mati, teta Meta pa je kriknila:

»Tudi Drejček je bil med njimi! Na lastne oči sem ga videla!«

»Bodi vendar pametna,« je nejevoljno zagodrnjal oče, mati pa je zaprla vrata. Potem ni več razločil besed, dasi je še dolgo slišal teto

Meto, kako tarna in vzdihuje. Ko je v predsobi zamrl sleherni glas, je zašepetal:

»Odšli so!«

Miš, Maš in Šaš so drug za drugim zlezli izpod postelje. Prižgali so svoje drobne lučke in se začeli hudovati:

»Da bi jo krtača po podplatih požgečkala! Za pošasti nas ima!«

Drejček pa se je poredno zasmel.

»Od samega strahu se je naredila mrtvo!« je vzkliknil.

Zdaj so se tudi Marsovčki zasmeli.

»Le kako se more odrasel človek tako bati otrok?« se je čudil Miš.

»Ali misliš, da nas bo izdala drugim Zemljanom?«

»Teta Meta ne ve, da ste z Marsa,« je odvrnil Drejček. »Zato se ne bojte. Mislim, da bi vas tudi drugi ljudje ne spoznali. Lahko se jim kažete, kolikor hočete. Lahko jih po mili volji strašite.«

Marsovčki so se spogledali.

»Ali naj mu verjamemo?« je negotovo vprašal Maš.

»Drejček že ve,« je odvrnil Miš. »Saj je vendar Zemljan.«

»Saj je Zemljan,« je ponovil Šaš. »Ali bomo še koga prestrašili?«

»Jaz bi prestrašil Mihčevega očeta,« je predlagal Drejček.

»Zakaj?« je vprašal Miš.

»Zato ker je pijanec,« je odvrnil Drejček, »in ker pretepa mater in otroke. Pozimi jih je sredi noči vrgel iz hiše. Če jih ne bi vzeli pod streho, bi zmrznili.«

»Ali je to mogoče?« je osuplo dejal Miš. »Na Marsu nihče ne pretepa otrok.«

»To pa še ni vse,« je nadaljeval Drejček. »Otroci so lačni. Mihcu noče kupiti zvezka in čevljev.«

»Dovolj!« ga je prekinil Miš. »Če misliš, da bo naša beseda zalegla, ga bomo prestrašili, da mu bo srce skočilo iz telesa. Da ga ni sram pretepati otroke, ki so toliko šibkejši od njega!«

Drejček jim je razložil svoj načrt. Jutri naj bi ga počakali za ograjo, kajti Mihčev oče prihaja šele pozno ponoči domov. Tam naj bi planili nadenj ter zahtevali, naj pusti otroke in mater pri miru, Mihcu pa kupi zvezek in čevlje.

Marsovčki so bili z načrtom zadovoljni. Mali Šaš je z žarečimi očmi vprašal Drejčka:

»Ali se bo tudi ta naredil mrtvega?«

»Morda, a to mu ne bo dosti pomagalo,« je odvrnil Drejček.

Zjutraj si Drejček dolgo ni upal v kuhinjo. Šele ko ga je prišla mati iskat, se je ojunačil. Toda na njegovo začudenje ni bilo tete Mete nikjer.

»Teta Meta je dobila brzojavko in je morala že zgodaj domov. Prav lepo te pozdravlja,« je dejala mati.

Drejček ji ni odgovoril. Čudno se mu je zdelo, da ni slišal, kako je poštar pozvonil. Toda teta Meta ga ni več zanimala. Obrnil se je k očetu in rekel:

»Nekaj važnega bi te rad vprašal.«

Oče je mislil, da ga bo vprašal o teti Meti. Zato je odložil časopis in rekel:

»Teta Meta je imela ponoči živčni zlom. Zaradi tega se ti ni treba vznemirjati. Živčni zlom je bolezen, ki mine brez hudih posledic.« Ker pa je Drejček molčal, je vprašal: »Ali imaš še kaj na srcu?«

»Povej mi, ali bi se ti tudi požvižgal na prepoved, če bi prepovedali vojno?«

Oče ga je začudeno pogledal.

»Ali še nisi pozabil vojne?«

»Saj je tudi ljudje na Zemlji niso pozabili,« je odvrnil Drejček. »Poglej: jaz sem proti vojni, ti si proti vojni, učitelj je proti vojni — kdo pa jo potem hoče?«

»Nekdo gotovo,« je odvrnil oče, »sicer ne bi bilo vojn.«

»Ali ima ta človek takšno moč?« se je začudil Drejček.

»Ti tega ne razumeš,« ga je zavrnil oče. »Ko boš velik, boš sam spoznal, zakaj se vojne ne da prepovedati.«

Pobral je časopis in se delal, kot da bere, čeprav je razmišljal o Drejčkovih besedah.

»Oče,« se je Drejček kmalu spet oglasil. »Ko bo na Zemlji usahnilo morje, bodo ljudje črpali vodo iz podzemlja.«

Oče je brez besed strmel vanj.

»In ko ne bo več prostora za rastline, bodo delali hrano iz kamenja,« je nadaljeval Drejček.

»Kamenje vendar ni užitno.«

»Saj ne bodo jedli kamenja. Iz kamenja bodo delali hrano,« je pojasnil Drejček.

Oče je globoko vzdihnil in se spet zatopil v časopis. Drejček pa ga je še enkrat prekinil.

»Ali ne bi bil naš živalski vrt čudovit, če bi imel kamelo z desetimi

grbami, slona s triinšestdesetimi rilci, miš, ki žre mačko, mačko, ki žre psa, in piščance, ki valijo koklje?«

»Nadvse čudovit,« je odvrnil oče. »Toda povej mi, kje naj bi staknili te živali?«

»Na kaki zvezdi,« je rekel Drejček. »Na zvezdah so živali čisto drugačne od naših. Tam živijo še zmaji in volkodlaki.«

Ko je odšel Drejček v šolo, je oče rekel materi:

»Naš fant ne govori tako neumno. Vendar je za take stvari še premlad. Ko sem bil jaz v njegovih letih, sem komaj vedel, kaj je vojna.«

V šoli je Drejček spet dvignil roko in vprašal učitelja:

»Vsi pravijo, da ne marajo vojne. Zakaj pa se potem vojskujejo?«

Učitelj ga je presenečeno pogledal.

»Hm,« je dejal in se popraskal po glavi. »Zato, ker so prisiljeni.«

»Tega ne razumem,« je odvrnil Drejček. »Jaz ne maram paradžnika in se prav nič ne silim, da bi ga jedel. Ljudje pa ne marajo vojne, a vendar se silijo vojskovati. Kako je to mogoče?«

Učitelj se je zamislil.

»Poskušal ti bom razložiti,« je počasi dejal. »Če ne boš česa razumel, me prekini in vprašaj. Večina ljudi ne mara vojne, saj jim prinaša le trpljenje, smrt in žalost. Med zadnjo vojno je okupator pobil na tisoče naših ljudi, a na tisoče jih je stradalo po ječah in taboriščih. Požigal je vasi in moril celo matere in otroke. Peščica ljudi pa si vojno kljub temu želi. Z njo hočejo zaslužniti svet in si naropati bogastva. Zato vsilijo vojno miroljubnim ljudem. Tudi mi smo se vojskovali, da si vojne nismo želeli. Toda bili smo napadeni. Morali smo se braniti.«

»Ali imajo ti ljudje takšno moč?« je vprašal Drejček.

»Ti ljudje so bili dovolj močni, da so veš svet pahnili v ogenj,« je odvrnil učitelj. »Toda miroljubni ljudje se vedno bolj trudijo, da bi vojne prenehale.« Govoril jim je o borbi za mir, o sodelovanju med narodi.

»Ali ste razumeli?« je vprašal učitelj.

»Ne vsega, vendar dovolj, da vem, zakaj se ljudje vojskujejo,« je odvrnil Drejček.

Na poti domov je Drejček dejal sosedovemu Mihcu:

»Jutri ti bo oče kupil zvezek in čevlje. A tepel te ne bo nikdar več.«

Mihec ni odgovoril. Samo začudeno ga je pogledal s svojimi velikimi, vedno žalostnimi očmi.

MIHEC NI VEČ TEPEN

Leteča cigara je imela tri minute zamude.

»Skoraj bi se bili zaleteli v zvezdo repatico,« je vzkliknil Miš, ko je Drejček dvignil zaspano glavo. »Leteli smo tik mimo nje in utrinki so kot toča bobnali po cigari.«

»Mimo repatice ste leteli?« je vzkliknil Drejček. »Ali je bila lepa?«

»Prav nič,« je odvrnil Maš.

»Prav nič!« je ponovil Šaš.

»Repatica ni takšna zvezda, kot sta Zemlja in Mars,« je pojasnil Maš. »Repatica je kup kamenja, ki potuje po prostoru, rep pa tvorijo oblaki prahu.«

»Repatice so zelo nevarne,« je pristavil Miš. »Vsako leto nam povzročijo kako prometno nesrečo. Kamenje lahko prebije oklep in skozi luknjo v trenutku izteče zrak.«

»Ali gremo strašit Zemljane?« je vprašal Šaš in pogledal Drejčka.

»Zdaj je še prezgodaj,« je odvrnil Drejček. »Mihčev oče se redkokdaj vrne pred eno domov.«

»Ali na Zemlji vsi starši tepejo otroke?« je vprašal Miš.

»Drugi starši tepejo otroke samo tu pa tam,« je odvrnil Drejček.

»Zakaj?« je vprašal Miš.

»Zato da bodo pridni,« je pojasnil Drejček. »Otroci so tepeni, kadar nagajajo, kadar nočejo v šolo, kadar se branijo umivati in v podobnih primerih.«

Miš, Maš in Šaš so se začudeno spogledali.

»Ali pri vas otroci morajo hoditi v šolo?« je vprašal Miš.

»Seveda,« se je zasmejal Drejček. »Kaj pri vas ni tako?«

»Na Marsu nihče ne sili otrok v šolo,« je odvrnil Miš.

»Vendar kljub temu vsi hodijo v šolo, ker nobeden ne mara biti neveden,« je pristavil Maš.

»Tudi umivati nas ne silijo,« je rekel Miš.

»Vendar se kljub temu vsi umivamo, ker nobeden ne mara biti umazan,« je spet povzel Maš.

»Če bi bilo na Zemlji tako, ne bi nihče hodil v šolo,« je dejal Drejček, »umivali pa bi se samo odrasli.«

»Ali ti tudi ne bi hodil v šolo?« se je začudil Miš. »Ali bi šel umazan po cesti? Ali bi jedel z umazanimi rokami?«

Drejčka je postalo sram. V zadregi je gledal Marsovčke in rekel:

»Jaz bi vseeno hodil v šolo. Tudi umival bi se najmanj enkrat na dan.«

»Kaj pa tvoji prijatelji?«

»Mislim, da bi tudi hodili v šolo in se umivali,« je priznal Drejček.

»Kaj pa storijo starši, če jim nagajate?«

»Starši nam razložijo, zakaj ne delamo prav,« je pojasnil Maš.

»A kadar to ne pomaga? Če zahtevajo, da ste ob osmih v postelji, vi pa se za njihove besede ne menite?«

»Na Marsu gredo otroci spat, kadar hočejo,« je odvrnil Miš.

»Ta je pa dobra! Ali na Marsu otroci ponočujejo?« se je začudil Drejček.

»Na Marsu otroci spijo prav tako kot na Zemlji,« je dejal Maš. »Ne zato, ker bi jih silili, marveč zato, ker so zaspani.«

»Na Zemlji pa nas silijo celo jesti,« je potožil Drejček.

»Na Marsu otrok ni treba siliti jesti. Če smo lačni, jemo sami od sebe.«

»Toda na Zemlji nas silijo jesti, kadar nismo lačni. Mama zmerom zahteva, da pospravim krožnik do dna, tudi kadar sem sit. Prav tako mi daje paradiznike, čeprav jih ne maram.«

Marsovčki so zmajali z glavo.

»Tega pa kar ne morem verjeti,« je dejal Miš. »Tebe silijo jesti, kadar si sit, Mihcu pa oče ne da hrane, kadar je lačen. Kdo bi to razumel?«

»Mihčev oče zapravi denar za pijačo,« je razložil Drejček. »Celo otroške doklade.«

»Drejček,« se je oglasil Šaš. »Pojdimo, ura bo vsak čas ena.«

»Ali imaš tudi ti svojo uro?« se je začudil Drejček.

Šaš mu je pokazal podolgovato številčnico. Kazala je dneve, mesece, leta in stoletja.

Kar se da tiho so smuknili skozi vrata. Skrili so se za ograjo in čakali Mihčevega očeta.

»Jaz bom ostal tukaj,« je šepnil Drejček. »Mihčev oče bi me spoznal in me ob prvi priliki premikastil.«

Kmalu se je pokazala na cesti zibajoča se postava. Bližala se je fantom. Drejček je dregnil Miša in mu pokimal. Ko se je primajal nočni popotnik do ograje, so Marsovčki planili na cesto.

»Malora!« je vzkliknil Mihčev oče in klecnil na kolena. »Ali prav vidijo moje oči?«

»Mi smo grozovite pošasti, ki žremo ljudi s kožo in kostmi vred,« se je predstavil Miš.

»Kaj hočete?« je zastokal Mihčev oče. »Če ste lačni, vzemite moje otroke, mene pa pustite živeti!«

»Ti nečloveški Zemljan!« se je razsrdil Miš. »Kako si nam upaš ponujati svoje otroke! Mi hočemo tvoje življenje!«

»Milost!« je zatulil Mihčev oče in sklenil roke. »Vse storim, kar porečete, samo pustite me živeti!«

Marsovčki so se spogledali.

»Tvoje življenje ni vredno počenega groša,« je nadaljeval Miš. »Toda če si ga res hočeš odkupiti, obljubi, da ne boš nikoli več tepel svojih otrok!«

»Ne otrok ne njihove mame!« je pristavil Maš. »Mihcu pa kupi nov zvezek in čevlje!«

»In tablico čokolade!« se je oglasil Šaš.

»Obljubim, vsemogočne pošasti,« je stokal Mihčev oče.

»Toda če ne boš držal besede, se bomo vrnili in te spekli v atomskem ognju,« je grozeče povzel Miš.

»Storil bom, kar zahtevate, vsemogočne pošasti,« je ponižno jecjal Mihčev oče.

»Zdaj pa od tod!« je ukazal Miš.

Mihčev oče si ni dal dvakrat reči. Brž se je postavil na noge ter pobral šila in kopita. Marsovčki so zatulili in Mihčev oče je pospešil korak. Šaš je celo šinil za njim in ga preganjal prav do naslednje ulice. Ko se je vrnil, je pritekel za njim psiček. Nebogljeno je cvilil in silil vanj.

»Poglejte, zemeljski pes se me pa nič ne boji!« je začudeno dejal Šaš in ga potrepjal po glavi.

Pes je zalajal in mahal z repom.

»Kot da ne bi bil z Zemlje,« je menil Miš.

»Saj niso vsi Zemljani tako strahopetni!« je Drejček branil svojo

zvezdo. »Če bi hoteli prestrašiti partizane, bi se cigara brez vas vrnila na Mars.«

»Kdo pa so partizani?« je vprašal Miš.

»Junaki,« je odvrnil Drejček.

»Kakšni junaki?«

»Med vojno so se borili z Nemci in osvobodili domovino.«

»Zakaj hvališ ljudi, ki se vojskujejo?« je očitajoče vzkliknil Miš.

»Saj partizani niso začeli vojne,« se je branil Drejček. »Nemci so nas napadli in partizani so se uprli.« Začel je pripovedovati, kar je povedal učitelj. Marsovčki so ga zbrano poslušali.

»Zelo sem vesel, da se tudi na Zemlji ljudje borijo za mir,« je dejal Miš. »Če bo tistim, ki jih imenuješ miroljubne sile, uspelo prepovedati vojno, se bo Mars kmalu povezal z Zemljo. Potem nas boš prišel obiskat.«

»Pokazal ti bom igrače,« je pristavil Šaš.

»In nam se ne bo treba skrivati pod posteljo,« je rekel Maš. »Tako rad bi spoznal tvoje starše. gotovo te imajo zelo radi.«

»Zelo,« je odvrnil Drejček. »Škoda, da ti jih ne morem kar zdaj pokazati. Kakšni pa so vaši starši?«

»Čudoviti,« je dejal Miš. »Oče je tako učen, kot jih je malo pod soncem, mame pa je sama dobrota. Vem, da te bo vzljubil, čeprav ti rastejo roke iz telesa.«

»Drejček, ali bomo še kakšnega Zemljana prestrašili?« se je oglasil Šaš.

»Če hočete, vam poiščem nove nepridiprave,« se je ponudil Drejček. »Lahko bi prestrašili mesarja, ki mi je dal zadnjič same kosti. V tisti hiši živi čevljar, ki računa tisoč petsto din za krpanje čevljev. Tam doli prebiva neki debeluh, ki ne pusti, da bi se igrali z njegovo mivko. Njegova žena nas venomer toži učitelju. Njegov sin pa noče niti za hip posoditi igrač.«

»Vsi bodo prišli na vrsto,« je dejal Miš. »Zdaj pa nam pokaži še kako zemeljsko igrico.«

Drejček jih je peljal spet v hišo. Igrali so se človek ne jezi se, domino, leti leti in halmo.

Drugega dne je Drejček opazil, da ima Mihec nov zvezek in nove čevlje.

»Ali ti nisem rekel!« mu je dejal. »Tudi tepel te ne bo nikdar več!«

»Poglej,« je zašepetal Mihec in vzel izpod klopi tablico čokolade. »Celo to mi je kupil! Nikoli si nisem mislil, da me ima rad.«

»Seveda te ima rad,« je odvrnil Drejček. »Če ne bi toliko pil, bi bil najboljši človek na svetu.«

Mihec mu je odgovoril s srečnim smehljajem.

Skupaj sta šla domov. Drejček je bil tako zamišljen, da ni gledal, kod hodi. Zaletel se je v velikega fanta, ki je nesel na rami fižolovke. Palice so padle na tla. Fant je zaklel in z eno od palic tako udaril po Drejčku, da se je prelomila.

»Da boš drugič vedel, kje moraš hoditi,« je zarežal.

Drejček je stisnil pesti in vprašal Mihca:

»Ali ni bil to Kovačev Pero?«

»Prav ta,« je pritrdil Mihec.

»Tudi tega bo treba prestrašiti,« si je mislil Drejček ter pomislil na Miša, Maša in Šaša.

POLET NA LUNO

»Povejte mi,« je drugega dne vprašal Drejček Marsovice, »kakšna pa je Luna? Ali so na njej tudi gozdovi in zveri? Ali morda celo ljudje? In kje jim rastejo roke: iz telesa, glave ali od kod drugod?«

Marsovčki so se zasmeli.

»Na vaši Luni ne more živeti živ krst, ker nima niti zraka niti vode,« je odvrnil Maš.

Drejček ga je razočarano pogledal.

»Jaz sem pa mislil, da mora biti Luna zelo lepa.«

»Na Luni so čudovite planine,« je dejal Miš, »in naši planinci so jo pogosto obiskovali.«

»Ali ste že videli Luno od blizu?« je vprašal Drejček.

»Ko sem bil še majhen,« je možato povzel Miš, »smo bili na Luni na počitnicah. Živeli smo v domu oddiha, ki so ga postavili Marsovci ob vznožju ugaslega ognjenika. Toda ko so začeli Zemljani spuščati v vesolje svoje rakete, so Marsovci razrušili dom oddiha, mehanično delavnico in druge zgradbe, ki so jih bili zgradili. Zdaj se Marsovci izogibajo Lune, ker leži preblizu Zemlje.«

Drejček ga je napeto poslušal. Potem je željno vzdihnil:

»O, ko bi mogel jaz videti Luno!«

Marsovčki so ga presenečeno pogledali.

»Na Luno te pa lahko peljemo,« je rekel Miš. »Tam te gotovo ne bo zalotil noben Marsovec.«

»Ali me boste zares peljali na Luno?« je vzkliknil Drejček in oči so mu žarele od neznanske sreče.

»Zares,« je odvrnil Miš, ki ni razumel njegovega veselja.

Drejček je zgrabil Miša in Maša za roko in kar v spalni srajci planil proti vratom.

»Počakaj!« ga je zaustavil Miš.

»Ali ne bomo strašili Zemljanov?« je razočarano vprašal Šaš.

»Jutri!« je vzkliknil Drejček in zgrabil kljuko.

»Toda vsi ne moremo na Luno,« ga je spet zaustavil Miš. »S seboj imamo samo tri vesoljske obleke in čelade. Če počakaš do jutri, bomo prinesli še eno.«

»Ali ne moremo brez tega?« je žalostno vprašal Drejček.

»Ti si pa dober!« je vzkliknil Miš. »Povedal sem ti, da ni na Luni ne zraka ne domov oddiha. Brez čelade pa se ne da dihati v brezračnem prostoru.«

»Toda jaz znam zadrževati sapo,« se je pohvalil Drejček. »Na morju sem vzdržal tako dolgo pod vodo, da sta oče in mati že mislila, da sem utonil.«

»To bi bilo na Luni premalo,« ga je zavrnil Miš. »Poleg tega potrebuješ vesoljsko obleko. Brez nje bi se skuhal od vročine. Sončni žarki so strašno vroči, ker jih ne zadržuje zračna odeja. Ponoči pa nastopi hud mraz. Brez obleke bi ti kri zmrznila v žilah.«

Drejček ga je žalostno pogledal. Šlo mu je na jok in le s težavo je premagoval solze.

»Bom pa jaz ostal tukaj,« se je ponudil Maš. »Drejček mi bo posodil nekaj knjig in jih bom prebiral.«

Drejček ga je hvaležno pogledal. Stopil je k predalu in vzel iz njega Mižka Figo, Zvitorepčeve prigode in tri številke Cicibana.

»Če ti bo pa še kaj časa ostalo, mi naredi računsko nalogo,« je poprosil.

Maš je vzel knjige in se usedel na Drejčkovo posteljo. Odprl je Mižka Figo in se poglobil v branje.

Miš, Šaš in Drejček so se previdno zmuznili iz hiše. Bila je lepa noč in na nebu je žarel mesec. Drejček ga je gledal in kar ni mogel verjeti, da bo še nocoj stal na njem.

Miš ga je pocukal za rokav.

»Na kateri konec Lune pa hočeš iti?« ga je vprašal.

»Ali je tudi to mogoče?« se je začudil Drejček. Napeto je opazoval Luno. »Vidiš tisto belo liso sredi črnih lis, ki je podobna pasji glavi?« je vprašal.

»Vidim,« je odgovoril Miš.

»Potem pojdimo naravnost tja, kjer leži levo uho.«

Leteča cigara je ležala skrita med grmičevjem španskega bezga. Drejček je brž ugotovil, da ni mnogo večja od avtomobila fiat 600, dasi ga ni spominjala niti na avto niti na letalo. Bila je brez kril in koles,

zgoraj in spodaj okrogla, spredaj in zadaj pa zašiljena. Konici sta bili ostrejši od šivanke. Radovedno jo je potipal po srebrni površini.

»Ali je iz aluminija?« je vprašal.

»Iz krokotritralalakirikkokodakmakaronija,« je pojasnil Miš.

Drejček je hotel ponoviti, a se mu je zataknilo.

»Krokrokodakmijav...« je spravil iz sebe. »Ali ni bilo tudi hohov?«

»Krokotritralalakirikkokodakmakaronij,« je ponovil Miš. »To je posebna kovina, ki ne prepušča vročine in ne mraza. Kopljemo jo na daljnem Plutonu. Morda si že slišal za ta planet. Do njega letimo skoraj teden dni.«

Šaš je odprl vrata in vstopil v cigaro. Drejček mu je urno sledil. Zagledal je nešteto žarečih številčnic, okroglih, podolgovatih, cik-cak in cak-cik. Drejček se jih ni mogel nagledati.

»Kaj pa pomenijo te ure?« je vprašal.

»Ta pove brzino, ta privlačnost sile, ta ultra- in pan vijoličasto sevanje, ta korpuskularni pritisk, ta magnetni protipritisk, ta gostoto kozmičnega prahu,« je hitel naštevati Miš.

»In tisti kazalec kozmično radiacijo,« je pristavil Šaš.

»Razen brzine nič ne razumem,« je priznal Drejček. »Kje pa je volan?«

»Volan?« se je začudil Miš. »Leteča cigara se krmari sama. Jaz samo pritiskam na gumb.«

»Jaz samo pritiskam na gumb,« je ponovil Šaš.

Miš je vzel iz torbice izza oblazinjenih stolov prozorne čelade in srebrne pajace. Drejček si je pomeril čelado. Bila je tako velika, da mu je mahedrala sem ter tja.

»Takšen ne moreš na pot,« je dejal Miš. »To je nevarno.«

»To je nevarno,« je ponovil Šaš.

»Kaj pa naj storim?« je obupano vzkliknil Drejček. »Le zakaj imate na Marsu tako velike glave?« Požiral je solze, da bi jih Marsovčka ne videla.

»Že vem!« je vzkliknil Miš. »Natlačimo v čelado nekaj časopisnega papirja, pa bo tesnejša!«

Drejček je brž zlezal iz cigare in stekel v hišo. V predsobi je slišal, kako se Maš na ves glas krohota. Previdno je odprl vrata svoje sobe in siknil:

»Pst! Ne tako glasno!«

Toda Maš ni mogel zaustaviti smeha.

»Ko je pa tako smešno! Poglej: dete deda je zibalo in je zanj plenice pralo. Joj, kaj vse ne počnete na Zemlji! Pri nas na Marsu pa babice in dedje zibajo dojenčke.«

»Saj to se ni res zgodilo,« je dejal Drejček. »To samo tako piše.« Šele ko ga je opomnil, da ga bosta oče in mati odkrila, se je Maš pomiril. Obrisal si je solzne oči in rekel:

»Ali še niste na Luni?«

Drejček mu je razložil, kaj jih je zadržalo. Potem je tiho smuknil v kuhinjo in vzel s police šop časopisov. Toda ko se je hotel zmuzniti iz hiše, so se odprla vrata spalnice. Prikazala se je mati. Drejček je brž skril časopise za hrbet.

»Drejček, kaj pa počneš tukaj sredi noči? Ali se ti tako smeješ?«

Drejček ni spravil besedice iz sebe. Nemo je prikimal.

Stopila je k njemu in mu pogledala v oči.

»Kaj pa je tako smešnega? Ali se ti je spet sanjalo?«

Drejček je prikimal in jo plaho gledal.

»Kaj pa se ti je sanjalo?«

»Da je imela muca mlade prašičke,« je zajecjhal Drejček tisto, kar mu je padlo na um.

»Ti ubogi otrok!« je vzdihnila mati. »Če hočeš, lahko spiš na otomani v najini sobi!«

»Ali nisem že dovolj velik, da spim v svoji sobi?« je prestrašeno vzkliknil Drejček.

Mati si ni znala razložiti Drejčkovega odpora. Vedno je rad spal pri njej in bil vesel, če so mu gosti zasedli sobo.

»Kakor hočeš,« je rekla. Tedaj pa je opazila, da drži roko za hrbtom.

»Kaj pa skrivaš? Časopise?« se je začudila. »Le kaj ti bodo ob tej uri časopisi?«

»Bral bi jih rad,« je zajecjhal Drejček.

»Bral?« je osuplo ponovila mati in ga gledala kot deveto čudo. Vzela mu je časopise in prebrala naslove:

»Delo, Naša žena, Elektrotehniški vestnik in celo Uradni list! Jutri lahko bereš Cicibana, zdaj pa se takoj vrni v posteljo.«

Prijela ga je za roko in ga peljala proti njegovi sobi. Pred vrati pa se ji je Drejček iztrgal. Za nič na svetu ni hotel, da bi zalotila prijatelja z Marsa.

»Ti ostani tukaj!« je zahteval.

»Pri-tebi bom bedela, dokler ne boš zaspal!« je strogo ukazala mati in odprla vrata.

Drejček je zamižal. Toda nič ni bilo narobe. O Mašu ni bilo ne duha ne sluha. Drejček je ubogljivo legel v posteljo in se pokrili z odejo. Mati se je usedla na rob in mu prijazno prigovarjala:

»Le spi!«

Drejček je zaprl oči in se delal, kot da spi. Ko ga je mati šepetaje poklicala, ji ni odgovoril. Tiho je vstala, ugasnila luč in zapustila sobo.

Čez nekaj časa se je oglasilo izpod postelje:

»Ali je šla?«

»Šla,« je zašepetal Drejček.

Maš se je izkobacal izpod postelje in vzel iz žepa svetlečo kroglico. Tudi Drejček je planil na noge. Bruhnil je v jok.

»Vse mi boš pokvaril!« mu je očital.

»Saj je še čas,« ga je bodril Maš. Bilo mu je hudo, da je prebudil mater.

»Tebi je lahko, ko si z Marsa doma! Jaz pa nisem bil še na nobeni zvezdi,« je tožil Drejček.

»Potem pa le pohiti!« mu je velel Maš. »Boš videl, da se ne bom več smejal.«

Toda zdaj si Drejček ni upal v kuhinjo. Vedel je, da mati posluša, ali ne rogovili po hiši. Kuhinjska vrata pa so tako škripala, da bi gluhega spreletel srh. Zato je pograbil Cicibane, ki so ležali na mizi. Ker se mu je zdelo premalo, je dodal tudi šolski zvezek.

»Če bo prišla mati, se uleži v posteljo in pokrij z odejo čez glavo!« je naročil Mašu.

S trepetajočim srcem je šel skozi predsobo. Na vrtu si je oddahnil.

»Počasen si kot polž!« sta ga sprejela Miš in Šaš.

Drejček jima je razložil, kaj se je pripetilo. Miš in Šaš sta natlačila v čelado zmečkan papir in jo posadila Drejčku na glavo. Zdaj je bila preveč tesna. Končno pa sta jo le tako uredila, da mu je bila prav. Drejčku je bilo strašno žal, da se ni mogel videti v zrcalu.

»Čelado boš nosil šele na Luni, ko bomo zapustili cigaro,« je rekel Miš. »Za vsak primer pa jo imej pri roki. Ako nas bo doletela nesreča, ti bo čelada rešila življenje.« Pokazal je na rdeče okence v steni cigare. »Če bi se okence zasvetilo, bi pomenilo, da cigara pušča zrak in da je na vrsti čelada.«

Pomerili so vesoljsko obleko. Ta je bila Drejčku premajhna. Toda k sreči je bilo blago tako raztegljivo, da jo je Drejčku z mukami in težavami ter s pomočjo Marsovčkov uspelo obleči. Čeprav ga je na vseh koncih tiščala, ni črnil besede. Rokavov, ki so jih Marsovčki pripeli na čelado, pa ni mogel obleči drugače, kot da so napravili v obleko dve luknji.

»Zdaj bomo izgubili težo,« je dejal Miš. »Morda se ti bo vrtelo v glavi, a se nikar ne boj. Vsakomur je slabo, ko je prvič brez teže. Potem pa se tega tako navadi, da niti ne ve, kdaj jo izgubi.«

»Prav nič se ne bojim,« je dejal Drejček in ga napeto gledal.

Miš je premaknil ročico in tisti hip je oblila cigaro zelena svetloba.

»Kaj pa je to?« je vzkliknil Drejček.

»Cigara se je obdala z magnetnim oklepom,« je pojasnil Miš, »da skozenj ne prebije zemeljska privlačnost.«

Drejček je začutil, da se mu vrti v glavi. Sprva počasi, potem pa vedno hitreje. Hkrati se mu je zdelo, da pada v brezno brez dna.

»Jojmel!« je vzkliknil. »Padamo!«

»Nič ne padamo!« je slišal Mišev glas, ki mu je sledil Šašev. »Kar poglej skozi okno! Niti za ped se nismo premaknili!«

Drejček je pogledal skozi okno. Videl je vrt in hišo. A ko se je ozrl proti nebu, je zagledal Luno, prav tako daleč kot zmerom.

»Želodec mi bo ušel skozi usta,« je potožil in se prijel za trebuh.

»To se ti samo tako zdi,« ga je tolažil Miš, Šaš pa je rekel: »Poglej!« in spustil pljunek. Ta je na Drejčkovo začudenje obvisel v zraku.

»Kako si pa to naredil?« je vzkliknil Drejček. Pri priči je pozabil na vrtenje v glavi in občutek padanja.

»Poskusi še ti!« mu je velel Miš. »Brez teže smo.«

Drejček je spustil pljunek, ki je na njegovo največje veselje obvisel v zraku. Spustil je še enega in še enega.

»Poglej!« je spet vzkliknil Šaš, vstal in dvignil nogi. Obvisel je v zraku.

Drejček mu je brž sledil. Ker je bil večji od Marsovčka, se je z glavo dotikal stropa, toda noge so bingljale po zraku.

»Ali lahko naredite, da bom za zmerom brez teže?« je vprašal.

»To se pa ne da!« se je zasmejal Miš.

»Se ne da,« je ponovil Šaš in zmajal z glavo.

»Škoda,« je rekel Drejček. »To bi sošolci gledali!«

Miš se je obrnil k številčnicam.

»Zapuščamo Zemljo!« je javil in pritisnil na gumb sredi številčnice. Drejček je pogledal skozi okno. Za bežen hip je še videl hišo in vrt, takoj nato pa so bili sredi oblakov.

»Juhuhu!« je zavrisnil Drejček.

»Juhuhu!« je ponovil Šaš, ki mu je vrisk nadvse ugajal.

Cigara je kot bi mignil predrila oblake. Drejček je žarečih oči strmel skozi okno. Zvezde so se vedno bolj gostile. Nenadoma se je prikazalo sonce.

»Glejte dan!« je vzkliknil Drejček.

»Cigara je stopila iz zemlske sence,« je pojasnil Miš. »Zdaj ni ničesar med nami in Soncem.«

Toda čeprav je sijalo sonce, je bilo nebo črno kot oglje in posuto z zlatim rojem zvezd. Bilo jih je toliko, da so se druga druge dotikale.

Drejček se je ozrl navzdol. Zagledal je Zemljo. Bila je prav taka kot šolski globus. Natanko je razložil belo kapo na tečaju, zelene doline in modro površino morja.

»Če bi zdajle skočil na glavo v morje, ali misliš, da bi se ubil?« je vprašal sopotnika.

»Bolje, da ne poskušaš,« ga je posvaril Miš.

»Bolje, da ne poskušaš,« je ponovil Šaš.

»Saj ne mislim skočiti,« je brž povzel Drejček. »Kar tako sem vprašal. Zakaj pa leti cigara tako tiho? Ali nima motorja?«

»Nobeno vozilo se ne premika brez motorja,« ga je poučil Miš. »Toda leteče cigare ne žene bencinski, marveč elektromagnetni motor. Iz njega prihajajo posebni žarki, ki odrivajo letečo cigaro. Žarki so podobni svetlobi, ampak za naše oči so nevidni.«

»Ali so ti žarki tako močni?« se je začudil Drejček.

»Magnetni ovoj ščiti cigaro pred zemeljsko privlačnostjo. Zato je vse znotraj ovoja brez teže. Na ta način žarkom ni težko pognati cigare z Zemlje ali drugih planetov.«

»Tega ne razumem,« je rekel Drejček in zmajal z glavo.

»Tudi ti vržeš lažji kamen dalj kot težjega, kamen brez teže pa bi zabrisal v neskončnost, čeprav bi bil velik kot gora.«

»Zdaj razumem,« je dejal Drejček. »Kamen brez teže naj bi bila cigara in moja roka žarki.«

Zemlja je postajala vse manjša. Kmalu ni bila večja od nogometne žoge. Luna pa je medtem tako zrasla, da se je Drejček kar prestrašil. Pokrivali so jo ogromni, zverženi, šiljasti in kot žaga narezani gorski

grebeni. Sedla so bila ostra kot britev, vrhovi pa koničasti kot svinčniki. Po dolinah so križem in kražem ležali čudni obroči, ponekod so bili celo obroči v obročih.

»Kakšni obroči pa so to?« je začudeno vprašal Drejček.

»To so gorski venci. Napravili so jih utrinki,« je pojasnil Miš.

Cigara se je s strašansko naglico bližala Luni. Že jim je ležala tik pred nosom.

»Ali se ne bomo zaleteli?« je zaskrbljeno vprašal Drejček.

»Brez skrbi,« je odvrnil Miš. »Še čutil ne boš, kdaj bomo pristali.«

Sputili so se v samotno dolino sredi gorskih velikanov.

Drejček se je brž sklonil k vratom.

»Počakaj!« je vzkliknil Miš in ga pocukal za rokav. »Najprej moramo vrniti cigari težo, potem si bomo naredili čelade.«

Pritisnil je na gumb in zeleni sij okoli cigare je ugasnil. Isti hip so padli na tla pljunki, ki so dotlej viseli v zraku. Tudi Drejček je občutil spremembo, dasi se mu je zdelo, da se še vedno ne počuti tako težkega kot doma.

Drug za drugim so zleli iz cigare. Drejček se je radovedno ozrl okoli sebe. Vsepovsod jih je obdajala živa skala. Stene so se strmo spuščale v prepade. Tu pa tam so zevale dolge, globoke razpoke. Sence so bile črne. Med skalami je vladal mrtvaški molk. Noben vetrič ni pretrgal tišine, nobena bilka ni oživljala goličavja.

»Ali je vsa Luna taka?« je vprašal Drejček.

»Vsa,« je odvrnil Miš.

»Vsa,« je ponovil Šaš.

Drejček je pogledal v nebo. V pajčolanu zvezd je plavala Zemlja, pokrita z modrimi in zelenimi lisami. Bila je precej večja kot Luna z Zemlje in tudi svetlejša.

»Le kaj bi dejal oče, če bi me videl,« je rekel. »Pa sošolci! Pa učitelj! Pa Zaplotnikov Mihec!«

»Glej, da jim ne poveš!« je pripomnil Miš. Pokazal je proti Zemlji in vprašal: »Ali veš, na katerem koncu stanuješ?«

Drejček je zmajal z glavo.

»Ali vidiš tisti škorenj in kravji jezik, ki segata v morje? Malo višje od mesta, kjer se stikata, pa leži kraj, kjer stanuješ.«

Drejček je opazil, da hodi z nenavadno lahkoto. Kar samo ga je vleklo naprej. Ko pa je skočil, ga je odneslo tako visoko, kot so na Zemlji drevesa.

»Na Luni smo lažji kot na Zemlji ali na Marsu,« je pojasnil Miš. »Ker je Luna precej manjša od njiju, ima šibko privlačnost.«

»Kdo bo skočil najvišje?« je vprašal Drejček in se odgnal od tal. Mali Šaš mu je nemudoma sledil. Toda Miš je posekal oba. In čeprav se je Drejček trudil, ga ni mogel prekositi. Ko so se naskakali, je Drejček predlagal:

»Pojdimo se skrivat. Tukaj je toliko čeri, da me zlepa ne bosta našla.«

Marsovčka sta prikimala. Drejček je štel:

»An, ban, pet podgan, štiri miši, v uh me piši, vija vaja ven.«

Najprej je mižal Šaš. Drejček se mu je skrtil v kamnito korito. Toda ni minila minuta, ko je bil Šaš pri njem.

Potem je mižal Drejček. Miša je takoj našel v široki razpoki, Šaš pa je izginil, kot da bi se v Luno udrl. Šele po dolgem iskanju ga je odkril v cigari.

»Zdaj pa se igravimo še kako marsovsko igrico,« je predlagal Drejček.

Miš in Šaš sta se spogledala.

»Pojdimo se očete, mame in otroke,« je rekel Šaš.

»Nimamo mame,« ga je zavrnil Miš. »Fantje vendar ne bodo igrali mame.«

»To igro se igramo tudi na Zemlji,« je rekel Drejček. »Pokažite mi kaj, česar na Zemlji še ne poznamo.«

»Potem pojdimo loviti utrinke!« je vzkliknil Miš, Šaš pa je od veselja zaploskal. »Krožili bomo s cigaro po prostoru, in če bomo zasledili kak utrinek, ga bomo ujeli v zanko. Vsakomur se to ne posreči. Drznejši Marsovci si ga upajo celo zajahati.«

Vrnili so se v cigaro.

»Pusti čelado na glavi, ker vrat ne bomo zaprli,« je dejal Miš in pritisnil na gumb.

Dvignili so se z Lune. Miš je vzel iz torbice tenko vrvico.

»Ali se ne bo pretrgala?« je vprašal Drejček.

»Vrvica je iz kikirikona,« je odvrnil Miš. »Niti atomski plamen je ne more uničiti.«

Trikrat so obkrožili Luno, vendar zaman. Miš je napeto opazoval številčnico, ki naj bi pokazala, če je kak utrinek v bližini. A kazalec se ni niti za las premaknil. Enkrat je rahlo vztrepetal, toda Miš je zamahnil z roko.

»Orehov ne bomo lovili!«

Zašli so v Zemljino senco. V trenutku jim je Zemlja izginila izpred oči. Toda kmalu se je spet pokazala. Bila je tenka kot srp. Naglo se je debelila.

»Mislim, da ne bo nič,« je dejal Miš. »Nocoj nimamo sreče.«

Drejček ga je žalostno pogledal. Nadvse rad bi videl, kako se lovijo utrinke. Tedaj je zakričal Šaš:

»Utrinek!«

S prstom je pokazal na številčnico. Kazalec je tekel mimo številk. Ustavil se je pri 110.

»Pa še kako velik!« se je razveselil Šaš.

»Takšnega že dolgo nismo imeli na muhi!« je pristavil Miš. Pritisnil je na gumb in pojasnil, da se mu bo cigara približala.

Kmalu so uzrli piko, ki je plula med njimi in Zemljo. V soncu se je lesketala, kot da je zvezda. Počasi se je večala. Drejček je videl, da je podolgovata in spredaj ošiljena, podobna obrabljenu svinčniku v šolarjevih rokah. Ko so se ji približali, so razbrali napis: MADE IN USA.

»Saj to je vendar raketa!« je vzkliknil Miš. »Zemljani potujejo na Luno. Ali naj jim ujamemo konja?«

»Dajmo!« je zavpil Šaš.

»Škoda, da nimamo frače,« se je oglasil Drejček. »Gotovo bi jo zadel. Tudi z bumerangom bi jo zadel, čeprav ga še nisem metal. Ali vesta, da se bumerang sam vrne v roke?«

Marsovčka tega nista vedela.

»Ali na Marsu ne berete Pionirja?« je vprašal Drejček.

Marsovčka sta odkimala. Na Marsu nimajo niti Dela niti Pionirja niti kakega drugega zemeljskega časopisa. Imajo pa mnogo marsovskih časopisov, ampak v njih ne piše o bumerangu.

Medtem je cigara dohitela raketo. Bila je pravcati velikan, trikrat ali pa štirikrat večja od nje. Cigara je s svojo dolgo konico malodane segala v črno ožgano žrelo, ki je zevalo v raketinem zadku. Drejček je strahoma pričakoval, kdaj bosta trčili. Toda cigara je v zadnjem hipu zavila v stran. Letela je mimo rakete tako blizu, da bi Drejček lahko pljunil nanjo, če ne bi imel vesoljske čelade.

Miš se je stegnil skozi vrata. Krepko je zamahnil. Vrvica je šinila proti raketi.

»Jo že imam!« je veselo zakričal.

Zanka je padla okoli raketinega kljuna. Raketa je trznila, kot da bi hotela pobegniti. Cigara se je pognala naprej in jo vlekla za seboj kot konj kočijo.

»Ali bi jo poskusili zajahati?« je predlagal Miš. »Rakete še nikoli nisem jahal.«

Pripel je vrv na kljun pri vratih in se pognal proti raketi. V hipu je bil na njej.

»To je pa kot pri kavbojcih!« je vzkliknil Drejček. Stegnil se je skozi vrata in krepko odrinil. Kot strela ga je odneslo ven. Miš ga je v zadnjem hipu ujel.

»Pazi!« je zavpil Miš. »Če te ne bi ujel, bi te zaneslo okoli Sonca.«

»Okoli Sonca!« je ponovil Šaš in skočil s cigare. »Kako ti ugajajo naše igre?«

»To je najlepša igra, kar sem se jih igral,« je dejal Drejček. Zravnal se je kot jezdec v galopu in zapel pesem o kavbojcu Jimiju. Miš in Šaš sta ga nekaj časa poslušala, potem pa mu pritegnila.

Drejček je hotel tudi sam ujeti raketo. Zato so se vrnili v cigaro, se obrnili proti Zemlji, zmanjšali brzino in spustili raketo. Ko je bila dovolj daleč, so se pognali za njo. Toda Drejček ni imel sreče. Preden je utegnil vreči zanko, je bila raketa že daleč za njim. Še dvakrat so morali ponoviti lov, da se je zanka zadržala okoli jeklenega konja.

Maša so našli v postelji. Pokril se je bil z odejo čez glavo in smrčal, kot da bi dreto vlekel.

»Kako je bilo?« je vprašal, ko so ga prebudili.

»Čudovito,« je odgovoril Drejček. »Škoda, da nisem marsovski otrok. Ničesar ni lepšega od takšnih poletov.«

»Ko bo na Zemlji zavladal mir, te bomo peljali na Venero, Merkur in Jupitrove lune,« je obljubil Miš.

»Pokazal ti bom Saturnov prstan,« je pristavil Maš.

»Šli bomo na izlet okoli Sonca,« je rekel Šaš.

»Toda najprej me boste peljali na Mars,« je zahteval Drejček. »Ali me ne morete vzeti kar nocoj s seboj?«

»Zelo radi bi te vzeli, toda dokler se na Zemlji vojskujete, ne sme noben Zemljan priti na Marsovo luno.«

»Saj vas ne bom izdal,« je prosil Drejček. »Prisežem!«

»Tega ti na Marsu ne bodo verjeli,« je odvrnil Miš in zmajal z glavo.

»Razložite jim, da sem proti vojni.«

»Ne bodo nam verjeli!«

»Ali vam tudi oče in mati ne bi verjela?«

Marsovčki so se spogledali.

»Morda bi verjela,« je rekel Miš. »Toda če bi verjela, nas ne bi pustila nazaj na Zemljo.«

Drejček je umolknil. Za nič na svetu ni hotel, da bi Marsovčke zaklenili v sobo. Tedaj se je oglasil Šaš:

»Poskusimo.«

Miš in Maš sta omahovala.

»Oče bo zelo jezen, ko bo zvedel, da smo šli na Zemljo.«

»Samo poskusimo,« je vztrajal Šaš.

Miš se je vdal.

»Pa poskusimo! Tepli nas ne bodo!«

»Oče ne bo privolil!« se je branil Maš. »Zaradi Drejčka ne bo kršil marsovskih predpisov.«

»Prvi marsovski predpis se glasi: Vsakdo je dolžan opravljati človekoljubna dejanja. Ali misliš, da to ne bi bilo človekoljubno dejanje?« je rekel Miš.

»Pa poskusimo,« je privolil tudi Maš. »Toda najprej se moramo pogovoriti z očetom.«

Miš se je obrnil k Drejčku. »Tri dni nas čakaj. Če nas v treh dneh ne bo nazaj, vedi, da nas ne bo nikdar več. Če pa bomo prišli, te bomo vzeli na Mars. Upajmo, da bo šlo po sreči.«

Drejček mu je veselo stisnil roko.

»Če je vaš oči tako dober kot vi, mi Mars ne uide!« je dejal prepričljivo. »Resda mi rastejo roke iz telesa, toda roke niso tako važne kakor srce. To pa vam in nam bije na levi strani prsi.«

Drejček je spal do desetih.

»Naj spi,« je dejala mati. »Ponoči je spet rogovilil.« Povedala je očetu, kako ga je zalotila, ko je hotel brati časopise.

»Saj sem vedel, da mu časopisi mešajo glavo!« je rekel oče. »Ko sem bil jaz v njegovih letih, sem bral pravljice, Robinzona in Gospoda Kozamurnika.«

Drejček je vstal veder in čil. Očeta ni moril z večnimi vprašanji. Z velikim tekom je pojedel zajtrk. Oči so se mu svetile od sreče.

Oče je položil časopis na mizo. Drejček je bral:

MISTERIOZNO GIBANJE RAKETE

Cape Canaveral, 6. junija. NASA je spustila proti Luni štiristopno raketo tipa Jupiter 3. Raketa je izstrelila tri stopnje. Pri tem je dosegla brzino 11 km na sekundo, ki je potrebna, da jo odnese na krožno pot okoli Lune. Toda v razdalji 240 tisoč kilometrov od Zemlje se je nenadoma obrnila za 8° od predvidene poti in z ogromno brzino 100 km na sekundo odletela v smeri ozvezdja Orel. Čez 44 minut pa je izgubila hitrost in se z brzino 8 km na sekundo začela vračati proti Zemlji. Pozneje je še večkrat spremenila smer in brzino. Znanstveniki si ne znajo razložiti nenavadnega gibanja.

»Kaj bereš?« je vprašal oče in vzel časopis. »Ne muči se s tem, česar ne razumeš. Zate so pravljice, Robinzon in Gospod Kozamurnik. Če jih nimaš, ti jih bomo kupili.«

Drejček ga je začudeno pogledal, vendar mu ni hotel ugovarjati. Bil je ubogljiv otrok. Brez besede je odšel v svojo sobo in zbezal iz prašička poslednji denar. Z njim je kupil konservo marmelade, darilo za starše marsovskih otrok.

NA MARSU

Ponoči je Drejček sanjal, da je na Luni. Sanjal je, da ga z Zemlje gleda Zaplotnikov Mihec. S svojimi zmerom žalostnimi očmi je zrl gor v bleščečo Luno in klical:

»Drejček, vzemi še mene k sebi!«

Drejček se je sklonil proti Zemlji in stegnil roko, Mihec pa je stopil na prste. Njune roke so se oprijele. Drejček je vlekel in vlekel, dokler niso Mihečeve noge zabingljale po zraku. Končno je sedel zraven njega.

»Kako je tukaj lepo!« je vzkliknil Mihec in sklenil roke. »Kako velike gore! In kako črne so njihove sence!«

Tedaj sta uzrla na Zemlji svoje sošolce. Mahali so z rokami in ju prosili, naj jih vzameta k sebi.

Drejček in Mihec sta se stegnili in jih začela vleči. Vsak, ki je prišel na Luno, jima je pomagal.

Otrok na Zemlji pa je bilo vedno več. Drejček je videl učence 2. b. razreda, prvošolce, tretješolce in četrtošolce, ki so ga vedno zaničevali. Pridružili so se jim otroci iz vrta in vedno več neznanih obrazov je bilo med njimi.

»Ali ni tam Kovačev Pero?« je vprašal Drejček in pokazal s prstom proti Zemlji.

»Pusti ga k nam, saj nima staršev in doma. Do lanskega leta je živel v zavodu,« je dejal Mihec.

Otroci na Luni so vlekli, da so bili vsi mokri od znoja. Drejček je videl med prišleki zamorčke, Kitajčke, Cigančke, Indijančke s perjancami do peta, pisano gnečo otrok brez konca in kraja.

Tedaj je na Zemlji zaropotal boben. Prikazala se je četa vojakov. Visoko so dvigali noge in mahali z rokami. Na čelu je korakal general z zlatimi črtami na hlačah.

»Četa, stoj!« je zavpil general in pogledal proti Luni. »Tako se vrnite na Zemljo!« je ukazal.

Otroci so hoteli bežati.

»Nikar se jih ne bojte!« je vzkliknil Mihec. »Saj to so vendar plastični vojaki!«

»Paglavec, jaz ti bom pokazal plastične vojake!« je zavpil general.

»Tako se vrnite na Zemljo ali pa bomo streljali!«

Drejček je dvignil roke in zakričal:

»Prenehajte se vojskovati! Mi hočemo živeti v miru!«

»In nehajte tepsti otroke!« je dodal Mihec.

»In ne silite nas umivati se!« je pristavil sajast Ciganček.

Majhen debelušček pa je vzkliknil: »A mene ne silite jesti! Saj vidite, da bom počil!«

Vojaki so dvignili puške.

»Ogenj!« je ukazal general.

Po Luni so zabobnale krogle. Otroci so začeli bežati.

»Ne bežite!« jih je zaustavil Mihec. »Saj to niso krogle! To so samo milni mehurčki!«

Krogle so se zares razletele, brž ko so se dotaknile Lunine površine. Ena je padla Drejčku na nos in se razpršila.

»Hoho, plastični vojaki streljajo z milnimi mehurčki!« so se smejali otroci. Kovačev Pero, ki je bil tudi na Luni velik paglavec, pa je vojakom pokazal fige.

General je pogledal skozi daljnogled. »Rakete!« je ukazal.

Na nebu je zabrnelo. Grmenje raket se je razleglo od Zemlje do Lune. Bilo jih je toliko, da so prekrile zvezde in sonce.

Otroci so se spet spustili v dir.

»Miš! Maš! Šaš! Na pomoč!« je zavpil Drejček. »Kje ste! Obljubili ste, da me boste vzeli na Mars! Jaz hočem na Mars!«

Tedaj se je prebudil. Ob njem je sedela mati in ga božala bo laseh.

»Sanjalo se ti je, dragi,« je spregovorila.

»Koliko je ura?« je vprašal Drejček.

»Ura?« se je začudila mati. »Pravkar je bila tri.«

Drejček je žalostno vzdihnil. UVidel je, da so Miš, Maš in Šaš ostali na Marsu.

Ves dan je žalostno posedal po hiši in se držal kot kup nesreče. Mati je rekla očetu:

»Če ne bo bolje, ga boš peljal k zdravniku.«

Marsovčkov pa tudi drugega dne ni bilo. Drejček je skorajda izgubil upanje, da jih bo še videl.

Nastopila je tretja noč. Drejček je slonel na oknu in zrl v nebo. Gledal je rdeči Mars in bilo mu je neizrečeno hudo.

Nenadoma mu je srce vztrepetal. Z neba je priletela cigara. Iz nje so stopili Miš, Maš in Šaš ter pohiteli v hišo.

»Le malo je manjkalo in nas ne bi več videl!« je vzkliknil Miš ter mu začel pripovedovati, kako je bilo. Ko so povedali očetu, da so hodili na Zemljo, se je strašno razsrdil. Materi pa je postalo slabo. Dopovedoval jim je, da so prekršili marsovski predpis št. 2 in izpostavili ves Mars grozoviti nevarnosti. Ponoči jih je zaklenil v sobo. O Drejčku ni hotel nič slišati. Šele ko so noč in dan prejkali, se mu je omeščalo srce. Miš mu je pripovedoval o Drejčku, Maš pa je razložil, kako se na Zemlji krepijo sile miru. Oče ju je z zanimanjem poslušal. A ko je Šaš padel na kolena in sklenil roke, je privolil, da prebije Drejček en dan v njihovi hiši. Na žalost mu ne bodo mogli razkazati vsega Marsa, ker oče ne želi, da bi ga videli tudi drugi ljudje. Ampak morali so obljubiti, da poslej ne bodo več hodili na Zemljo.

»Toliko ste zaradi mene prestali!« je vzdihnil Drejček. »Kako sem vam hvaležen!« Toda njegovo veselje je kalila žalostna misel, da bo njihovega prijateljstva kmalu konec. »Morda pa bi bilo le bolje, da ostanem doma?« je vprašal.

»Nikar!« so vzkliknili Marsovčki. »Ždaj se ne smeš premisliti.«

Drejček je iztrgal iz šolskega zvezka list papirja in nanj napisal:

Ljubi starši! Zelo mi je žal, da vama ne smem povedati, kam grem. Rad bi vaju vzela s seboj, a ne morem. Bodita brez skrbi, jutri se bom vrnil. Ljubeči sin

Drejček

List je pustil na mizi.

Vstopili so v cigaro. Miš je pritisnil na gumb. Cigara se je postavila pokonci in zapustila Zemljo. Dvigala se je višje in višje v črno nebo. Letela je brez peruti in brez hrumečih motorjev, kot da jo vlečejo nevidne sile. Na Zemlji so jo videli kot naglo bežečo zvezdico. Mnogi so jo zamenjali za utrinek. Spomnili so se svojih neizpoljenih želja, misleč, da se bodo uresničile, če bodo nanje mislili, dokler utrinek pada. Jožek si je zaželel konja, kot ga ima sosedov Lojze. Ta pa je hotel

resničnega, živega konja, in ne lesenega, kot ga že ima. Jurček si je želel torto, Tinček kos potice, mlada indijska mamica pa je pomislila: »Da bi imel moj mali Krišna skorjico kruha.« A tam daleč v črni Afriki je majhen zamorček pokazal s prstom na nebo in rekel: »Kako visoko leti ta kresnica!«

Le neki profesor matematike je začudeno vzkliknil: »Ali prav vidijo moje oči? Ta utrinek leti naravnost proti zvezdam! Kako morejo utrinki padati navzgor, ko jih vendar zemeljska privlačnost vleče navzdol?«

Z robcem si je zbrisal očala, misleč, da vidi narobe, ker so se orosila. Toda ko si jih je spet nataknil na nos, ni bilo utrinka nikjer več.

»Utrinek že ni mogel leteti navzgor!« je rekel. »Bržkone so spustili raketo ali satelit.«

Drejček in Marsovčki pa so kot blisk drveli skozi osončje. Zemlja se je bolj in bolj manjšala. Ni bila večja kot grah, kot proso, kot makovo zrnce in slednjič se je spremnila v svetlo modrikasto zvezdo. Celo sonce se je skrčilo. A Mars se je vedno bolj svetil. Lesketal se je kot rubin sredi neba, pretkanega z zlatimi nitkami zvezd.

»Ali se ne bojite, da bi trčili v kako zvezdo?« je vprašal Drejček.

»Brez skrbi, saj niso tako na gosto posejane, kot se dozdeva,« je odvrnil Miš. »Med njimi so brezdanje praznine.«

Drejček se je zagledal v morje zvezd. Ena od njih je bila Zemlja, kjer sta bivala oče in mati, ne da bi slutila, kako strašno daleč je njun sin.

Mars se je že razložil kot majčkena ploščica. Drejček jo je radovedno ogledoval. Počasi je rasla. Kmalu je uzrl beli kapi na tečajih in ravne, križem in kražem segajoče črte. Kakor pajkova mreža so prepredale planet.

»To so naši vodni kanali,« je pojasnil Maš. »Brez njih bi bil Mars izsušena puščava.«

V daljavi se je prikazala velika, okrogla in rdeče obrobljena tabla. Brez vsake opore je visela na nebu. Zavrtela se je proti cigari. Drejček je bral:

POZOR! MARS 500.000 km. ZMANJŠAJTE BRZINO!

Miš je pritisnil na gumb.

»Od tod dalje veljajo marsovski zakoni,« je dejal. »Prostor brez lastnika je za nami.«

Približal se jim je oranžen kolobar. Na njem je bil naslikan velik rdeč križ.

»Postaja Rdečega križa,« je javil Miš. »Tu nas bodo razkužili. Vsak, ki se vrača z vesoljskih poletov, službeno ali privatno, se mora zglasiti na njej.«

Pristali so na ploščadi sredi kolobarja. Nad njimi se je zaprla prozorna stena. Začel je pršeti droben dež. Miš je odprl vrata cigare. Prijetno je zadišalo.

»Končano,« je dejal Miš, ko se je streha odprla. »Včasih na Marsu nismo imeli tako strogih predpisov. Nekoč pa je neki popotnik prinesel iz vesolja strašno bolezen. Nešteto ljudi je umrlo. Učenjaki dolgo niso odkrili zdravila.«

Srečali so velikansko cigaro z oznakami PTT. Dvigala se je strmo v nebo.

»To je poštna cigara,« je rekel Miš in se obrnil k Drejčku. »Poštna cigara je avtomat in nima posadke. V prostoru brez lastnika jo maha tako hitro, da bi bila v eni uri na Zemlji.«

Drejček jo je z občudovanjem pogledal, a že mu je izginila izpred oči.

»Kam pa leti?« je vprašal.

»Ne vem. Morda na Venero, na Merkur ali pa na kako Jupitrovo luno.«

Drejček se je spet ozrl skozi okno, radoveden, kaj bo še videl. Ni čakal dolgo. Zagledal je orjaško žogo. Bližala se je in rasla. Prerasla je Mars in ga zakrila. Tedaj je opazil, da jo prekrivajo nešteti dimniki. Bruhali so iskre in se kadili.

»Kaj pa je to?« je vprašal.

»Demos, Marsova luna,« je pojasnil Miš. »Na njej imamo tovarne. Tudi naša cigara je bila izdelana na Demosu.«

»Ali se vaši delavci vozijo tako daleč na delo?« se je začudil Drejček.

»Na Demosu ni delavcev. Vse delo opravljajo avtomati,« je odvrnil Miš. »Celo direktorji so avtomati.«

»Zakaj pa ste preselili tovarne na Demos?« je hotel vedeti Drejček.

»Zaradi hrupa in dima,« je odvrnil Miš. »Poleg tega na Marsu nimamo surovin. Ljudje so že pred davnimi časi izkopali ves premog, železo, baker, cink, aluminij, uran in izsesali zadnjo kapljico nafte. Zdaj to vozijo leteče cigare z drugih svetov.«

Nenadoma je Drejček zagledal še eno žogo. Bila je manjša, toda v soncu se je tako lesketala, kot bi bila iz kristala. Obdajal jo je mavričast sij.

»Čudovito!« je očarano vzkliknil Drejček. »Ali je to tudi luna?«
»Tudi,« je odvrnil Miš. »Na Marsu imamo dve luni: Demosa in Fobosa. Fobos je največje otroško igrišče v osončju. Na njem cvetejo rože vse leto, stezice pa so posute z biseri. V zlatih gradovih prebivajo škratje, vile, čarovniki in čaravnice. Resda so samo iz plastičnih snovi in jih vodijo računalniki, toda če jih gledaš, se zdi, da živijo. Potem je tam vse polno igrač.«

»Ampak ne takih, kot jih imate na Zemlji,« ga je prekinil Šaš.

»Zemeljskih igrač na Fobosu ni,« je pritrdil Miš. »Ni pločevinastih vlakov, perjanic, črnega Petra, halme in igre človek ne jezi se.«

»Zakaj se pa Fobos tako lesketa?« je vprašal Drejček.

»Zato ker je pokrit s kristalno streho,« je odvrnil Miš. »Fobos ima umetno ozračje. Če ne bi imel strehe, bi ves zrak stekel v vesolje.«

»Ali so Marsovci zgradili vse to samo zaradi otrok?« je nejeverno vprašal Drejček.

»Vse to in še več. Na Marsu je zakon, da morajo biti otroci srečni.«

Pravljična Luna je izginila za Marsom. Tedaj je švignila mimo cigare srebrna kača. Zvijajoč se je zdrvela za Fobosom.

»Leteči vlak pelje otroke na Fobos,« je pojasnil Miš. »Če ne bi bil Zemljan, bi šel lahko z njimi.«

Drejček je sklonil glavo. Bilo mu je strašno hudo, ker se ni bil rodil na Marsu.

Nebo je bilo vedno bolj modro. Zvezde so druga za drugo ugašale. Sonce je bilo pol manjše, kot je na Zemlji. Mars jim je ležal kakor na dlani. Drejček je videl, da ga pokriva gozd najrazličnejših stavb. Bile so podobne hruškam, gobam, steklenicam, med njimi so stale kocke in piramide, tu pa tam celo na ogljih. Nekatere so bile tako čudnih oblik, kot jih še nikoli ni videl. Vmes so se dvigali stolpi, loki in velikanske spirale. Med temi stavbami so plule ladje brez kril, leteče cigare in najrazličnejših leteči predmeti, podobni kuhalicam, skledam, krožnikom, pepelnikom in celo škatlicam za vžigalice. Drejček je brez besede gledal nenavadno deželo. Preleteli so kanal, raven, kot da bi bil povlečen z ravnilom. Na obeh straneh ga je obdajal pas zelenja in rož.

Cigara se je spustila proti hiši, oblikovani kot steklenica. Zdrknila je skozi ozko grlo in pristala na okrogli ploščadi.

»Doma,« je rekel Miš in Šaš je ponovil:

»Doma.«

Marsovčki so zlezli skozi vrata. Drejček jim je radovedno sledil. Pritekli so štirje oblazinjeni stoli. Kot gasilci na paradi so dvigali lesene noge. Drejček kar ni mogel verjeti svojim očem in za hip je pomislil, da sanja. Ampak to še ni bil konec njihovih umetnij. Stoli so se ustavili: eden pred Mišem, eden pred Mašem, eden pred Šašem in eden pred Drejčkom.

»Dober dan!« so pozdravili.

Drejček je zaman iskal usta. Stoli so govorili brez ust kot kasetofon.

Eden izmed stolov, očitno njihov poglavar, je vprašal:

»Kam, fantje?«

»K očetu,« je odvrnil Miš.

»K očetu,« je ponovil Šaš.

Brž ko so se usedli nanje, so se začeli premikati. Krenili so v odprtino v steni, tekli nekaj časa skozi ozek hodnik, potem pa se začeli ugrezati v luknjo.

Drejček se je obrnil k Mišu in vprašal:

»Ali so vaši stoli živi?«

»Ne,« je odvrnil Miš. »Izdelek tovarne Les na Demosu.«

Drejček je hotel vprašati, kako to, da govorijo brez ust, toda stoli so že pritekli v okroglo sobo s prozorno steno. Krog in krog stene so v pisanih lončkih cvetele rože. Toda to niso bile takšne rože kot na Zemlji. Nekatere so se vrtele kot vetrnice, z drugih so se kresale rdeče, rumene, zelene in vijoličaste iskre, a neki zvonček je zdaj pa zdaj nežno zacinglajal. Za pisalno mizo je sedel odrasel Marsovec, kadil pipo in držal v roki časopis. Vendar ga ni bral, ker je časopis sam govoril, kaj piše. Drejček je razločno slišal visok glas, ki je govoril:

»Raziskovalna postaja med Soncem in Vego je zašla v oblak utrinkov, ki so na nešteti mestih prebili oklep. Posadka je zapustila postajo in se vrača v domače osončje.«

Ko je Marsovec uzrl otroke, je položil časopis na mizo, vstal in jim stopil naproti.

»Dober dan!« je pozdravil Drejček.

»Ti si torej tisti Drejček, zaradi katerega so moji otroci hodili na Zemljo,« je rekel Marsovec in stegnil roko.

»Jaz sem Andrej, pravijo mi pa Drejček,« je odvrnil Drejček.

»Torej imaš kar dve imeni!« se je nasmehnil marsovski oče.

Drejček je ponosno prikimal.

»Ko sem bil še manjši, so me klicali tudi Mejči, Bučko, Ciganček in Potička.«

Miš, Maš in Šaš so se zasmejali.

»Otroci so mi veliko govorili o tebi,« je spet povzel marsovski oče. »Gotovo so ti povedali, kako sem bil hud. Vendar se nisem jezil zaradi tebe, marveč zaradi njihove lahkomišelnosti. Prav lahko bi se zgodilo, da bi naleteli na koga drugega. Ali ne nosijo na Zemlji mnogi ljudje orožje?«

»Vojaki, miličniki, lovci, kavbojci in Indijanci,« je naštel Drejček.

»Lahko bi jih bili ubili!« se je zgrozil marsovski oče.

»Ubili bi jih samo fašisti,« je rekl Drejček in povedal, kako so fašisti med vojno morili ljudi in požigali hiše.

»Ali ste slišali?« je strogo dejal marsovski oče in požugal Mišu, Mašu in Šašu.

»Nas se že ne bi upali!« je pogumno dejal Maš. »Ti ne veš, kako se nas Zemljani bojijo!«

»Teta Meta se je naredila mrtvo!« je vzkliknil Šaš.

»To ni bilo lepo, da ste prestrašili ubogo teto,« jih je pokaral marsovski oče.

»Saj je nismo nalašč,« se je izgovarjal Miš. »Sama je prišla v sobo.«

»Zemeljski pes se nas pa ni bal,« je rekel Šaš. »Celo z repom je mahal.«

V sobo je stopila marsovska mati.

»Poglej, kakšnega fanta od fare so pripeljali otroci z Zemlje,« je dejal marsovski oče in pokazal na Drejčka.

Marsovska mati je stopila k Drejčku in mu podala roko.

»Vidim,« je rekla. »Kako ti ugaja Mars?«

»Zelo!« je odvrnil Drejček. »Kaj takega živ dan nisem videl! Posebno stoli so mi všeč.« Ponudil ji je konzervo marmelade, ki jo je ves čas nosil s seboj. »To je pa za vas.«

Marsovka mati se mu je lepo zahvalila. »Kaj pa je notri?« je vprašala.

»Marmelada,« se je oglasil Šaš. »Najsajša jed v osončju. Jesti jo boš morala s prsti.«

Marsovska mati se mu je še enkrat zahvalila.

»Ali hočeš, da ti pokažem igrače?« je Šaš vprašal Drejčka.

»Le pokažite jih!« je velel oče. »Če hoče, ga peljite po vsej hiši.«

Otroci so se usedli na stole in se odpeljali navzdol. V hiši—steklenici

je bilo 53 sob, od teh so jih več kot polovico imeli otroci. Marsovčki so mu pokazali igralnico, čitalnico, učilnico, ležalnico, počivalnico, telovadnico, sprehajalnico, smejalnico, direndajalnico, pripovedovalnico pravljic in opazovalnico zvezd. Sobe so bile okrogle in nanizane druga nad drugo. Stene so bile prozorne, toda samo z notranje strani. Zato od zunaj ni bilo mogoče videti v sobo. Na stropih ni bilo luči. Maš je Drejčku razložil, da ponoči stropi žarijo. Hiša ni imela stopnic. Namesto stopnic so se vili strmi predori, skozi katere so se premikali stoli.

V igralnici so našli zvrhane police igrač, kakršnih Drejček še nikoli ni videl. Pločevinaste lutke so hodile, plesale, pele in se smejale, kot da so žive. Modeli cigar so letali po zraku. Žoge so se same vračale v roke.

V pripovedovalnici pravljic so bila tla posuta s cveticami. Sedli so nanje in Miš je pritisnil na gumb. Drejček je zaslišal glas, ki je cingljal kot kraguljček.

»Tam daleč v devetem osončju leži planet, ki se imenuje Narobe svet. V Narobe svetu je vse narobe: hiše ležijo na krovih, ljudje stojijo na glavah in celo sam kralj sedi na glavi na prestolu.«

Nenadoma se je steklena stena razblinila in prikazal se je Narobe svet. Na zlatem prestolu je sedel kralj in molel noge v zrak.

»Kralj je imel hčerko, ki je bila lepa kot mavrica. Glas o njeni lepoti je šel po vsem osončju.«

Drejček je zagledal deklico. Bila je zares lepa, a bila bi še lepša, če ne bi stala na glavi.

»Tedaj je prikolovratil v deželo zmaj in zahteval, da postane deklica njegova žena,« je nadaljeval glas.

Prikazal se je zmaj. Njegova šapa se je malodane dotikala Drejčkovih nog. Drejček jih je prestrašeno skrčil.

»Nikar se ga ne boj!« je rekel Miš. »Saj to je samo hologram!«

Zmaj je zatulil, da je Drejčka spreletel srh. Čutil je, kako puhti njegova vroča sapa vanj.

Prikazal se je kralj. Zaskrbljeno je gledal zmaja in rekel:

»Dal ti bom hčer, če izpolniš tri ukaze.«

»Ukazuj!« je odvrnil zmaj. »Ničesar v devetem osončju ni tako nemogoče, da ne bi mogel izvršiti.«

»Ugasi sonce!« je zahteval kralj.

Zmaj je zletel in začel pihati v sonce, da je ugasnilo.

»Joj!« se je prestrašil kralj. »Prižgi sonce! Saj vidiš, da ne moremo živeti v temi.«

Zmaj je bruhal iz ust ogenj in sonce je spet zažarelo.

»To je bila tvoja druga želja,« se je zakrohotal zmaj. »Še ena, in vzeli ti bom hčer za ženo.«

»Če si zares tako mogočen, požri samega sebe,« je velel kralj.

»Prav rad,« je odvrnil zmaj in se obrnil. Ugriznil se je v rep in ga začel žreti. Tako se je jedel in jedel, dokler ni pojedel zadnjega koščka. Zmaj je izginil pred Drejčkovimi očmi.

»Zdaj pa lahko vzameš hčerko za ženo,« se je zasmejal kralj. Prihitela je hčerka in od veselja so ji tekle solze iz oči.

Slika je izginila. Pripovedovalnica pravljic je bila prazna.

»To je mnogo lepše od našega kina,« je dejal Drejček. »Sprva sem mislil, da je zmaj živ!«

»Povej nam kako zemeljsko pravljico,« je zaprosil Šaš.

»Pravljico vam lahko povem, toda slik vam ne morem pričarati,« je rekel Drejček.

Povedal jim je pravljico o Rdeči kapici, potem o Sneguljčici, potem o Pepelki, potem o Janku in Metki. Marsovčki so ga zbrano poslušali. Ko je pripovedoval, kako je oče peljal otroka v gozd, je Šaš bruhal v jok.

»Saj to je samo pravljica!« ga je tolažil Drejček.

»Zakaj pa so vaše pravljice tako žalostne?« je vprašal Miš. »Ali na Zemlji zares podijo starši otroke od hiše?«

»Ne,« je odvrnil Drejček. »Mene bi mama in oče za nič na svetu ne dala!«

V naslednji sobi so mu pokazali ultraradio in ultratelevizijo. Z njima je bilo mogoče poslušati in gledati ne samo oddaje z Marsa in njegovih lun, marveč tudi z drugih planetov. Drejček je poslušal pevske nastope marsovskih pevcev Oho Lilihpa in Aha Cuclja, gledal dresirane zmaje v zverinjaku na Fobosu, hodil s skupino turistov skozi pragozd na Veneri, občudoval krvavo rdeče skale na eni izmed Jupitrovih lun, taboril z marsovsko otroško kolonijo v čudni deželi iz železa in bakra, dokler ni bila njegova glava polna slik.

»Ali se da poslušati Zemljo?« je vprašal.

»Zemljo?« se je začudil Miš. »Zemljo vendar dobro poznaš.«

Drejček je zmajal z glavo.

»Nisem bil niti na Kitajskem niti v Ameriki niti na Severnem tečaju in niti v deželi ljudožercev.«

»Zemljo je zelo težko ujeti, ker so njene postaje prešibke,« je dejal Miš. »Na Marsu je tudi nihče noče poslušati, ker govori vedno o vojni in vojni nevarnosti. Vendar bom poskusil, morda bomo imeli srečo.«

Vrtel je gumbe sem ter tja, toda radio je le piskal, cvlilil, krhal, hrkal, škripal in kašljal.

»Zemeljski radio ni nikoli brez radijskih motenj,« je smeje se pojasnil Miš. »Zemljani še niso odkrili prenosa na velike razdalje.«

»Gotovo so na Soncu pege,« je dejal Maš, »ki onemogočajo zvezo z Zemljo.«

Tedaj pa so v hreščanju in cviljenju zaslišali šibek glas:

»V soboto pretežno oblačno vreme s krajevnimi plohami. Temperature med 20° in 25°C. Posebno obvestilo: izgubil se je fantek svetlih las, po obrazu rahlo pegast, oblečen v roza pižamo, star 8 let, ime mu je Andrejček. Kdor kaj ve o njem, naj javi na najbližjo postajo ljudske milice.«

Kakor se je bil glas z Zemlje nenadoma javil, tako je v bučanju, škripanju, pihanju in kašljanju nenadoma izginil.

Drejček je prestrašeno strmel v Marsovčke.

»Iščejo me!« je vzkliznil. »Tako moram domov!« Bilo mu je strašno hudo. Pomislil je, kako sta se oče in mati zjutraj prestrašila, ko ga nista našla v postelji, in kako zaskrbljeno ga čakata, ker ga ni na kosilo. Ni se mogel premagati. Bruhal je v jok.

Marsovčki so ga tolažili in pregovarjali, naj ostane do večera.

»Na Marsu je zakon, da morajo biti otroci veseli,« je rekel Miš. »Obljubil si, da ne boš kršil marsovskih zakonov.«

Drejček se mu je skozi solze nasmehnil.

»Ali ni tebi nikoli hudo?« je vprašal.

»Hudo mi je bilo samo, ko nam je oče prepovedal, da te pripeljemo na Mars,« je odvrnil Miš.

»Kaj pa drugače?«

»Nikoli.«

»A vama?«

»Nikoli,« sta ponovila Maš in Šaš.

»Kaj pa drugim marsovskim otrokom?« je vprašal Drejček.

»Nikoli,« so ponovili Miš, Maš in Šaš.

»Ali nikomur ne umrejo starši?«

»Na Marsu otrokom ne umirajo starši,« je rekel Miš. »Ljudje umirajo samo od starosti, ko so stari 150 ali celo 200 let. Do takrat pa otroci odrastejo.«

»Moja mati pa je nekoč tako zbolela, da je skoraj umrla,« je dejal Drejček.

»Marsovski zdravniki bi jo hitro pozdravili,« je rekel Maš.

»Tako rad bi živel na Marsu, toda ne sam, ampak s starši. Tudi Mihca bi vzel s seboj in vse tiste, ki ljubijo mir.«

»Tega pa oče gotovo ne bo dovolil,« je rekel Maš.

»Tudi če bi dovolil, ne bi dovolil predsednik Marsovske federacije,« je dejal Miš. »Na Zemlji si boste morali sami ustvariti Mars. Ker pa si imel takšno srečo, da si prišel na Mars, je najbolje, da ostaneš do večera.«

Hodeči stoli so jih pripeljali v jedilnico. Marsovski oče in marsovska mati sta že sedela za mizo. Drejček je bil zelo radoveden, kakšne so jedilne klešče, ki so mu o njih govorili Marsovčki.

Marsovski oče je tlesknil s prsti in v sobo je stopil človek iz železa. Drejčku se je zdel podoben vitezom, ki jih je bil videl v muzeju, le da so mu roke rasle iz glave, na čelu pa mu je gorela luč.

»Prinesi slonovino v omaki, pražena zmajeva jajca, prekajen volkodlakov jezik, ribjo pasteto, hip-hip pif-pif in gumijasto solato.

Železni človek se je priklonil in oddrsal skozi vrata.

»Zakaj pa je ta Marsovec iz železa?« je začudeno vprašal Drejček.

»Saj to ni človek, ampak robot,« je rekel Miš. »Naredili so ga v tovarnah na Demosu.«

»Kaj je robot?« je vprašal Drejček.

»Stroj v obliki človeka.«

»A kako more stroj razumeti, kaj govorite?« se je začudil Drejček.

»Roboti so zelo bistri stroji,« je odvrnil Miš. »Znajo kuhati, pomivati posodo, sesati prah s pohištva, pospravljati igrače, zalivati rože, prati perilo, umivati ljudi, popravljati elektriko, ubijati muhe in še marsikaj drugega.«

»Tudi računati,« je pripomnil Maš.

»Ali ti kdaj napravi računsko nalogo?« je vprašal Drejček.

»Ne,« je odvrnil Maš. »Naloge delam sam, a če jih ne znam, jih ne napišem.«

»Ali ni učitelj nič hud?«

»Zakaj?« se je začudil Maš. »Če jih ne znam, je bolje, da jih ne naredim, kot da bi jih naredil robot. Saj to ne bi bila moja naloga.«

Medtem se je robot vrnil. Prinesel je šest loncev, ki so bile nanje pritrdjene ploščate klešče. Položil jih je na mizo, želel dober tek in oddrsal k steni.

Marsovski oče je odprl usta. Klešče so bliskovito segle v posodo, zgrabile veliko tableto in mu jo vrgle v usta.

Drejček ga je posnemal. Tablete niso bile grenke, kot so na Zemlji. Bile so prav dobre in nekatere naravnost izvrstne. Eno je vzel iz ust in si jo ogledal. Na njej je pisalo:

UMETNA SLONOVINA. 300 KALORIJ

Ribja pasteta v tabletah je imela prav tak okus kot prava ribja pasteta. Solata iz gumija se je vlekla ko žvečilni gumi, le da je imela okus po vloženi kumaricah in še po nečem, česar Drejček ni poznal. Hip-hip in pif-pif pa sta bila sladka kot med, sočna kot pomaranča in dišéca kot vanilija.

Medtem ko so jedli, jim je robot prepeval. Po kosilu je odnesel posodo, ne da bi mu kdo ukazal. Marsovski oče se je obrnil k Drejčku in vprašal:

»Ali si sit?«

»Sit kot boben,« je odvrnil Drejček.

Marsovski oče si je vtaknil v usta pipo. Pri priči je pristopil robot in mu jo prižgal.

»Ali ti ugaja pri nas?«

»Zelo,« je odvrnil Drejček. »Vsaka stvar je drugačna kot na Zemlji in veliko lepša. Naše hiše niso podobne steklenicam, naše stene niso prozorne in naši stoli ne znajo niti hoditi niti govoriti. Pri nas imamo samo dve sobi s kabinetom, pri vas pa toliko, da si jih bom do večera komaj ogledal. Vi morate biti zelo bogati.«

Marsovski oče se je nasmehnil.

»Na Marsu ni siromakov,« je dejal. »Vsi ljudje so bogati. Vsakdo dobi, kar želi.«

»Ali v vaših trgovinah zastoj dajejo stvari?« je začudeno vprašal Drejček.

»Zastoj,« je pritrdil marsovski oče.

»Potem lahko dobite, kolikor hočete. Tudi sto robotov.«

»Le zakaj naj bi imeli sto robotov?« je začudeno dejal marsovski oče. »Toliko jih nihče ne potrebuje. Mi jih imamo pet, kar je več kot dovolj.«

»Enega bomo kmalu vrgli med staro železo,« se je oglasil Miš. »Že deset let nam služi. Zadnje čase pa je odpovedal. Namesto da bi ujel muho, je zgrabil očeta za nos. Zdaj ga imamo pri hiši samo zato, da nas zabava. Ali ga hočeš videti?« Ne da bi počakal odgovora, je zaklical: »Pik!«

V sobo je priropotal zarjavel robot. V vseh sklepih mu je škripalo.

»Že letim skozi brezračni prostor!« je zakričal. »300 kilometrov na sekundo!«

»Pik si domišlja, da je leteča cigara,« je smeje se dejal Miš. »Zaradi rje se mu ne vrtijo več vsi kolesčki v glavi. Tudi nekaj mikroprocesorjev je odpovedalo.«

»Pik, pobožaj Drejčka po laseh,« je ukazal Šaš.

Robot se je sklonil. Pri tem je strašno zahreščalo. Pobožal je Drejčka po trebuhu. Ko se je hotel zravnati, je v njem nekaj počilo. Mahoma je obstal. Žarnica na njegovem čelu je ugasnila.

»Spet so se mu zataknil kolesčki!« je vzkliknil Miš in ga udaril po pločevinasti glavi. Votlo je zabobnelo. Toda robot je pri priči oživel.

»Hvala, prijatelj,« je zabrbľjal. »Nič kaj prijetno ni nepremično ždeti na mestu.«

»Pik, koliko je ena in ena?« je vprašal Šaš.

Robot se je zamislil. V njegovi glavi je brenčalo kot v gnezdu razdraženih čmrljev.

»118,« je odvrnil. »Ali sem prav povedal?«

Marsovčki in Drejček so se zasmejali.

»Koliko si imel v računstvu?« je vprašal Drejček robota.

»Roboti ne hodijo v šolo,« je dejal Maš. »Vse znanje imajo napisano v čipih.«

»Ko boste prepovedali vojno, boste tudi na Zemlji imeli robote,« je rekel Miš. »Marsovci vam bodo gotovo razkrili patent.«

»Ali na Marsu že dolgo nimate vojn?« je vprašal Drejček.

Marsovski oče je puhnil dim in rekel:

»Pred davnimi časi, takrat ko so na Zemlji še živeli zmaji in volkodlaki, so na Marsu živeli ljudje, ki so se vojskovali. Borili so se najprej z loki, potem s puškami in potem z atomskim orožjem. Vojna za vojno je pustošila svet, in kar so z eno roko zgradili, so z drugo porušili.

Slednjič je izbruhnila vojna, ki je ves svet spremenila v puščavo. Mesta, vasi, tovarne, šole, bolnišnice, ceste, mostovi so se v trenutku spremenili v prah in pepel. Človek je moral brez moči gledati, kako je izginilo to, kar je toliko tisočletij s trdom gradil. Ostalo je žalostno grobišče, na katerem ni noben ptič več prepeval in nobena bilka zelenela. Preživela je le peščica bolnih in izmučenih ljudi, ki so se bili zatekli v globoke votline. Njihovi potomci so morali povsem znova zgraditi svet. Še enkrat so odkrili ogenj, plug, parni stroj, računalnike, električno in atomsko energijo. Toda od takrat se vojna ni ponovila. Ljudje so spoznali, da so bili le za las utekli pogubi. Morda vdrugič ne bi imeli niti toliko sreče, da bi jih preživela peščica.«

Marsovski oče je umolknil.

»Ali mislite, da bo tudi Zemljo doletela takšna nesreča?« je prestrašeno vprašal Drejček.

Marsovski oče ga je pobožal po laseh.

»Zemlja si sama kuje svojo bodočnost,« je dejal. »Toda če se boste združili vsi, ki ljubite mir, vam nihče ne bo mogel vsiliti vojne.« Puhnil je dim in nadaljeval: »Morda se boš vprašal, zakaj Mars ne pomaga Zemljanom. Mars je zelo star planet in ima bridke izkušnje. Nekoč je ležal med Marsom in Jupitrom planet Sfera. Na Sferi se je pojavil človek kasneje kakor na Marsu. Zato so tam še kresali gobe, ko so na Marsu že vdrugič uporabljali vžigalnike. Mars je hotel Sferi pomagati. Razkril ji je skrivnost parnega kotla, bencinskega motorja, električne in atomske energije. Toda na Sferi kljub svarilom iz Marsa niso prepovedali vojne. Nekega dne so začele po Marsu padati bombe. Prebivalci Sfere so spustili na Mars brez števila letečih torpedov. Mars ni bil pripravljen na vojno in ni imel časa razmišljati. Učenjaki so v naglici napravili takšno razstrelivo, ki bi zdrobilo vso Sfero na koščke. Mars je bil že na pol razvalina, in če bi se vojna nadaljevala, bi ga docela razrušili. Moral je uničiti Sfero, če ni hotel biti uničen. Pošiljal je poziv za pozivom, naj prenehajo streljati. Toda Sfera ga ni poslušala. Tedaj je, že umirajoč, poslal nad Sfero svoje orožje. V bežnem trenutku je Sfera vzplamtela in izginila. Raztreščila se je v brez števila kosov in koščkov. Še dandanes jih vidiš, kako krožijo skozi osončje kot poslednja priča nesrečnega sveta, ki je med Marsom in Jupitrom izdihnil svoj zadnji krik.«

Marsovski oče je umolknil. Spuščal je kolobarčke dima proti stropu in zamišljeno zrl predse. »Ta vojna nam je bila vsiljena,« je nadaljeval.

»Sfera nas je brez vzroka napadla. Toda vsako ljudstvo, najsi je še tako miroljubno, se ima pravico braniti. Četudi mora kdo pri tem pasti.«

»Na Sferi so gotovo živeli fašisti,« je dejal Drejček. »Na Zemlji so ves svet pahnili v ogenj.«

Marsovski oče je tlesknil s prsti in v sobo so pritekli stoli. Usedli so se nanje. Tudi robot Pik se je usedel na enega. Odpeljali so se v opazovalnico zvezd. V njej so stale na podstavkih velikanske cevi. Maš je Drejčku pojasnil, da so to ultradaljnogledi, s katerimi je mogoče videti celo zemeljska mesta in večje vasi. Marsovski oče je pokazal na nebo in rekel:

»Ali vidiš tisto zvezdo, ki je tako svetla, da niti podnevi ne ugasne?«

Drejček je pogledal tja, kamor je kazal njegov prst. Zagledal je medlo zvezdico.

»To je Jupiter,« je dejal Marsovski oče. »A zdaj ti bom pokazal ostanke nepokopanega sveta.«

Naravnal je ultradaljnogled v nebo in mu pomignil, naj pogleda skozi cev. Drejček je zagledal okroglo ploščo. Marsovski oče je premaknil cev in Drejček je zagledal jajčasto ploščico. Potem je videl še oglate, koničaste in zveržene ploščice.

»Največje so skoraj tolikšne kot vaša Luna, najmanjših pa ne poveča noben mikroskop,« je dejal marsovski oče.

»Ali na Sferi ni bilo miroljubnih ljudi?« je vprašal Drejček.

»Vseposvod v vesolju živijo miroljubni ljudje,« je odvrnil marsovski oče. »Toda če hočeš doseči mir, ni dovolj, da ga samo ljubiš. Za mir se je treba boriti.«

»Razumem,« je dejal Drejček. »Moj oče je tudi za mir, vendar pravi, da se vojne ne da prepovedati. Če bi vsi ljudje tako mislili, ne bi nikoli zmagal mir. Ko se bom vrnil na Zemljo, mu bom povedal, da nima prav.«

Marsovski oče se je nasmehnil in ga pobožal po glavi.

»Ali ste na Zemlji vsi otroci tako razumni?«

»Vsi,« je pritrdil Drejček. »Toda odrasli nam kljub temu nič ne verjamejo. Oče ni verjel, da je mogoče leteti z magnetnimi cigarami, delati hrano iz kamenja in hoditi v nogavicah, ki se ne strgajo.«

Miš, Maš in Šaš so se zasmjeli.

»Zares ni verjel, čeprav je inženir,« je pristavil Drejček.

Marsovski oče je zmajal z glavo. Potem je pokazal proti nebu in nadaljeval svojo pripoved:

»Ko je izginila nesrečna Sfera, so morali Marsovci že vdrugič zgraditi svet. Takrat so sklenili, da ne bo noben Maršovec pristal na planetih, kjer še niso izkoreninili vojne.« Strogo je pogledal svoje otroke in pristavil: »Le moji potepini so prekršili prepoved.«

Miš, Maš in Šaš so v zadregi pogledali v tla.

»Medtem so se pojavili ljudje na Zemlji,« je nadaljeval marsovski oče. »Takoj so se začeli vojskovati. Morda bi jim Marsovci lahko pomagali. Toda Mars noče več tvegati. Dovolj je en grob v osončju. Dovolj je en pokopan planet. Morda bodo Zemljani oklicali mir, še preden se jim bo zasmejala smrt v obraz. Morda tudi ne. Vaša bodočnost ni v naših, ampak v vaših rokah.«

»Kaj pa boste storili, če bodo zemeljske rakete priletele na Mars?« je vprašal Drejček.

Marsovski oče se je nasmehnil. »Zemeljske rakete ne bodo nikoli priletele na Mars. Rakete so prenerodne in njihova krmila premalo natančna, da bi zadele na takšno razdaljo. A četudi bi kateri od njih uspelo priti v marsovski prostor, bi jo ogromni protimagnet na naših lunah brcnil v stran. Zletela bi mimo Marsa v prostor brez lastnika in se v njem izgubila.«

»Kaj pa, če bodo Zemljani izumili leteče cigare?« je spet vprašal Drejček.

»Brez pomoči Marsovcev Zemljani še dolgo ne bodo odkrili letečih cigar in drugih magnetnih vozil,« je odvrnil marsovski oče. »Preden jih bodo odkrili, bo moral zmagati mir ali pa jih bo uničila vojna.«

»Zemljani se ne bodo uničili,« se je oglasil Šaš.

»Kako to veš?« se je začudil marsovski oče.

»Zato, ker jim bo Drejček preprečil,« je pojasnil Šaš.

»Jaz sem samo majhen fantek,« je dejal Drejček. »Vendar se bom boril za mir, kolikor se bom mogel. Ampak jaz se ne bom boril sam. Učitelj pravi, da nas je mnogo. A če nas je mnogo, nam bo gotovo uspelo prepovedati vojno.«

»To vam tudi jaz želim,« je rekel marsovski oče.

»To vam tudi jaz želim,« je ponovil Šaš.

»Na Zemlji bo treba uničiti zaloge nakopičenega orožja,« je rekel marsovski oče in puhnil proti stropu oblachek dima. »Treba bo razpustiti vojsko. Treba bo odpraviti grdobijo in krivice, ki netijo sovraštvo med ljudmi, ker s tem netijo vojno. Treba bo v slehernem

srcu vzbuditi ljubezen. Ljudje na Zemlji se morajo počutiti kot ena družina. Če se bodo vsi imeli radi, ne bo nikoli prišlo do vojne.«

»Ali naj imam rad tudi teto Meto?« je vprašal Drejček.

»Tudi,« je odvrnil marsovski oče. »Teta Meta ima mnogo napak, ima pa brez dvoma tudi vrline.«

»Mama pravi, da v stiski ne pusti nikogar na cedilu,« je dejal Drejček. »Ko so med vojno zasledovali očeta fašisti, se je zatekel k njej. In čeravno so ji grozili s kroglo, ni izdala, kam ga je skrila.«

»To je lepo od nje,« je rekel marsovski oče. »Že zato bi jo moral imeti rad.«

Dan je minil, kot bi mignil. Nad Marsom je zablestelo nočno nebo, olepšano z dvema lunama. Marsovski oče je dovolil otrokom, da vsi trije spremljajo Drejčka na Zemljo. Vendar so mu morali obljubiti, da se ne bodo nič zadrževali.

»Upam, da nas ne boš pozabil,« je dejal marsovski oče, ko so se poslavljali.

»Ne bom,« je obljubil Drejček. »Ali smem povedati staršem, kje sem bil? Oče in mati vas ne bosta izdala! Čisto zares!«

Marsovski oče se je nasmehnil.

»Ker na Zemlji odrasli ne verjamejo otrokom, jima lahko poveš,« je dovolil.

»To bosta že verjela,« si je misli Drejček. Vendar ni hotel nič reči, ker se je bal, da mu ne bi dovolili.

Marsovska mati je poljubila Drejčka na čelo.

»Skoraj se mi zdi, da si najin,« je smehljaje se pristavila.

Drejček in Marsovčki so zlezli v letečo cigaro. Drejček je skozi okno pomahal marsovskim staršem. Cigara se je odela v magnetni ovoj in zletela proti nebu. Drejček se je še enkrat ozrl na Mars. Videl je brez števila luči, ki so ga tako slepile, da si je moral z roko zastreti oči. Srečavali so velike in majhne cigare, švignili mimo Fobosa in Demosa in končno mimo table z napisom:

PROSTOR BREZ LASTNIKA

Mars je ostal daleč za njimi. Spremenil se je v drobno zvezdo, podobno tisočem drugim.

»Ali nimamo čudovitih staršev?« je pretrgal tišino Miš.

»Čudovite,« je pritrdil Drejček. »Če ne bi imel svojih staršev, bi hotel imeti vaše za svoje.«

»A jaz bi hotel tebe za brata,« je dejal Miš.

»Jaz tudi,« je pristavil Maš.

»Jaz tudi,« je ponovil še Šaš.

»Škoda, da si ne bomo mogli dopisovati,« je vzdihnil Drejček.

Potem so molčali in si skrivaj brisali solze v rokave.

»Vidiš, zdaj mi je spet hudo,« je dejal Miš.

»Zdaj mi je spet hudo,« je ponovil Šaš.

Drejček se jima je skozi solze nasmehnil.

»Vi ste Marsovci,« jih je opomnil. »Nikar ne kršite marsovskih predpisov.«

»Tu ne pomaga noben predpis,« je odvrnil Miš. »Nikoli več se ne bomo videli.«

»Videli se bomo, ko bo na Zemlji zmagal mir,« ga je popravil Drejček.

V daljavi se je prikazala modra ploščica. Drejčku je vztrepetalo srce.

»Zemlja,« je dejal Maš.

»Zemlja,« je ponovil Šaš.

Drejček jim je žarečih oči prikimal. Obšlo ga je tiho zadovoljstvo kot vselej, kadar je uzrl domačo hišo, potem ko je bil dolgo zdoma.

»Ali si vesel?« je očitajoče vprašal Miš.

»Zemlja je moj svet,« je odvrnil Drejček. »Zame je lepa, čeprav brez hodečih stolov, robotov in drugih čudes.«

Spomnil se je staršev. Pomislil je, kako žalostno ga čakata, ker ga še vedno ni domov. Postal mu je tako hudo, da bi zajokal, če se ne bi sramoval Marsovčkov.

»Tam gre repatica. Ali jo hočeš videti od blizu?« je prijazno vprašal Miš.

Drejček je zmajal z glavo.

»Ali hočeš loviti utrinke?« je vprašal Maš.

»Ali hočeš, da se ustavimo na Luni?« je pristavil še Šaš.

Drejček se jim je nasmehnil.

»Oče je rekel, da se ne smete zadrževati.«

»Obljubili smo, da se ne bomo zadrževali na Zemlji. To pa ne velja za prostor brez lastnika.«

Drejček se jim je zahvalil. Hotel je čimprej na Zemljo.

Medtem je modra ploščica zrasla. Prikazala sta se morje in kopno. Zdrveli so mimo Lune. Njeno razorano lice se je zdelo Drejčku kar nekam domače in njene vrtoglave gore prijazne.

»Ali se spomniš, kako smo lovili raketo?« je vprašal Miš.

Drejček je prikimal.

»V časopisu je pisalo, da si učenjaki niso znali razložiti njenega gibanja.«

Miš, Maš in Šaš so se zasmeli.

Zemeljska krogla je zakrila sonce. Cigaro je objela tema.

»Mihčevemu očetu pa povej, da so ti pošasti rekly, naj kupi Mihcu novo tablico čokolade,« se je oglasil Šaš.

Cigara se je ustavila na vrtu. Drejček je vstal in ponudil Mišu roko. Tedaj je Šaš bruhnil v jok. Kmalu so vsi štirje ihteli.

»Ne bom te pozabil,« je jecljal Miš. Segel je v žep in vzel iz njega svetlečo se kroglico.

»Vzemi jo za spomin. Drugega nimam pri sebi.«

Tudi Maš je hotel nekaj dati. Toda ker ni nič primerne našel, si je odvezal pas v obliki kravate in mu ga stisnil v roko. Šaš pa je dal gumb, ki si ga je odtrgal od hlač.

»Če me počakate, vam bom prinesel črnega Petra,« je rekel Drejček.

»Obljubili smo, da se ne bomo zadrževali,« je odvrnil Miš.

Drejček je stopil skozi cigarina vrata. V nos mu je udaril vonj po španskem bezgu. Odtrgal je tri vejice in jih podal Marsovčkom.

»Takah cvetic nimate na Marsu.«

Gledali so drug drugega. Niso se mogli posloviti.

»Na svidenje!« se je ojunčil Drejček.

»Na svidenje,« so odgovorili Marsovčki.

Cigarina vrata so se zaprla. Vesoljsko vozilo si je nadelo magnetni oklep. Zažarelo je kot smaragd in zletelo v nebo. Drejček ga je zasledoval z očmi, dokler ni izginilo v temi.

SPET DOMA

Oče in mati sta ga čakala v njegovi sobi.

»Vrnil se je!« je zavpila mati, ko se je Drejček prikazal na pragu. Planila je k njemu in ga objela. Imela je mokre oči.

Oče je odrinil mater in stopil predenj. Jezno ga je prebodel z očmi. Pokazal je v kot, kjer je ležala palica, in rekel:

»Ali jo vidiš? Zdaj pa brž povej, kje si bil!«

»Na Marsu,« je zajeccljal Drejček. »Žal mi je, da vama nisem smel povedati...«

»Nehaj s temi prismodarijami!« ga je prekinil oče. »Še enkrat te vprašam: kje si bil?«

»Zares sem bil na Marsu!« je ponovil Drejček. »Povedal vama bom, kako sem prišel tja.«

»Zdaj mi je pa zadosti!« se je razhudil oče in zgrabil palico.

»Kako si upaš tepsti otroke, ki so toliko šibkejši od tebe?« se mu je uprl Drejček. »Ali te ni nič sram?«

Oče se je ustavil.

»Prav ima, nikar ga ne tepi!« se je zavzela zanj mati.

»In o vojni tudi ne govoriš pravilno! Če bi vsi ljudje mislili, da se vojne ne dajo prepovedati, ne bo na svetu nikoli miru. Če hočeš doseči mir, ni dovolj, da ga samo ljubiš. Za mir se je treba boriti!«

Oče ga je debelo pogledal. Od začudenja je spustil palico. Padla je na tla.

»Ali ne veš, da lahko izbruhne vojna, ki bi ves svet spremenila v puščavo?« je nadaljeval Drejček. »Mesta, vasi, tovarne, šole, bolnišnice, ceste in mostovi bi se v trenutku spremenili v prah in pepel.«

»Kdo ti je to rekel?« je osuplo vprašal oče.

»Marsovci,« je odvrnil Drejček. »Na Marsu so že zdavnaj prepovedali vojno.«

Oče je zamahnil z roko.

»Ne mlati prazne slame! To si bral v časopisih!«
Drejček ni mogel prepričati staršev, da govori resnico. Ko je videl, da ga nočeta poslušati, je bruhnil v neutolažljiv jok.

»Pusti ga pri miru,« je velela mati očetu in se sklonila k Drejčku.
»Saj vidiš, kako je občutljiv.«

Oče pa ni odnehal. Zgrabil je lončenega prašička in ga stresel.

»Kje si pa zapravil denar? Kdo ti je dovolil?«

Drejček ga je gledal skozi solze.

»Ali ni bil denar moj?« je zahlipal.

»Seveda je bil tvoj,« je zabrundal oče.

»Zakaj se potem jeziš, kot da bi ga ukradel?«

»Prav ima, s svojim denarjem si lahko kupi, kar hoče,« se je oglasila mati.

»Potuho mu daješ!« je vzkliknil oče. »Ko sem bil jaz majhen, sem si smel s prihranjenim denarjem kupiti samo šolske potrebščine.«

»Pusti ga,« je spet rekla mati. »Saj vidiš, da se ves trese.«

Božala ga je po laseh in mu prigovarjala, naj se pomiri. Zaspal je v njenem naročju.

Zjutraj pa se je Drejček domislil daril. Takoj mu je padlo v glavo, da bi jih pokazal staršem. Tako bi dokazal, da je govoril resnico.

Vstal je in vzel iz žepa svetlečo se kroglico. Sijala je kot majčkeno sonce. Zamaknjeno jo je gledal in božal. Tedaj se mu je izmuznila iz rok. Padla je na tla in se zdrobila v sončni prah. Drejček je prestrašeno kriknil. Zaman je iskal črepinje. Kroglice ni bilo več. Bridko je zajokal.

Ostala sta mu pas in gumb. Nesel ju je v kuhinjo in pokazal staršem.

»To sta marsovski pas in marsovski gumb. Dobil sem ju za spomin.«

Oče je odložil časopis in rekel:

»Kar imaš v roki, je čisto navadna kravata in čisto navaden gumb.«

»Na Marsu nosijo kravate namesto pasu,« je dejal Drejček. »Gumb pa tudi ni čisto navaden. Zemeljski gumbi imajo štiri luknjice, a ta ima tri.«

Hotel mu je pokazati luknjice od blizu, toda oče je zamahnil z roko in zgrabil časopis. Drejček je razočarano pogledal mater.

»To je zares nenavaden gumb,« je pritrdila mati. »Ali boš šel danes z očetom k zdravniku?«

»K zdravniku?« se je začudil Drejček. »Saj nisem bolan.«

»Zdi se mi, da se zadnje dni slabo počutiš.«

»Še nikoli se nisem počutil tako dobro,« je rekel Drejček.

»Ne odgovarjaj!« se je oglasil oče. »Z mamom sva sklenila, da te peljem k zdravniku, pa če si zdrav ali bolan!«

Drejček mu ni ugovarjal, dasi ni razumel, zakaj mora zdrav k zdravniku. »Na Marsu se kaj takega gotovo ne bi dogodilo,« je pomislil in se čudil razlikam med obema svetovoma.

Zdravnik ga je prijazno sprejel. Ponudil mu je stol in vprašal, če je bil zares na Marsu.

»Tega vam pa ne morem povedati,« je odvrnil Drejček.

»Ne moreš?« se je začudil zdravnik. »Kdo ti brani?«

»Obljuba,« je odvrnil Drejček.

»To je lepo, da držiš obljubo,« ga je pohvalil zdravnik. »Toda če mi ne moreš povedati, ali si bil na Marsu, mi pa povej, kakšen je Mars?«

Drejček je zmajal z glavo.

»Jaz mislim, da je Mars pust in dolgočasen planet,« je nadaljeval zdravnik. »Na njem ni iskre življenja.«

»Kako to veste?« je užaljeno vprašal Drejček. »Ali ste ga videli?«

»Ne,« je odvrnil zdravnik. »Toda naši učenjaki tako trdijo.«

»Ali so ga oni videli?«

»Videli so ga z daljnogledi.«

»Ali je mogoče z daljnogledi videti vljudi na Marsu?«

»Ne,« je priznal zdravnik.

»Zakaj jim potem verjamate?« se je začudil Drejček.

»Zato ker so učeni možje,« je odvrnil zdravnik. »Zakaj pa naj bi verjel, da živijo na Marsu ljudje? Saj jih ni nihče videl!«

Drejček je že hotel reči, da jih je videl, a se je premagal.

»Kaj pa ti misliš? Ali živijo na Marsu ljudje?« je vprašal zdravnik.

»Tega ne morem povedati,« je odvrnil Drejček.

»Toda če bi živeli, ali misliš, da bi se vojskovali?«

Drejček je zmajal z glavo.

»Ne bi se,« je odgovoril. »Tudi otrok ne bi topli in silili jesti, spati, umivati se in hoditi v šolo.«

Zdravnik se je zmagoslavno nasmehnil. Potem sta govorila o vojni in miru. Drejček mu je dokazoval, da so vojne škodljive, da lahko uničijo svet in da ni dovolj mir le ljubiti, marveč da je treba zanj nekaj storiti.

»Če bi se združili vsi, ki so za mir, nam nihče ne bi mogel vsiliti vojne,« je ponovil besede marsovskega očeta.

»Strinjam se,« je dejal zdravnik. »Zdaj mi pa še povej, zakaj si rekel očetu, da lahko ljudje jedo kamenje.«

»Ne kamenje, ampak hrano iz kamenja,« ga je popravil Drejček. »Ko bo na svetu toliko ljudi, da bo zmanjkalo hrane, jo bodo morali delati iz kamenja in vode. Umetna hrana ne bo nič slabša od rastlinske ali živalske. Imela bo celo podoben okus. Ljudje jo bodo uživali v obliki tablet.«

»Zakaj pa si rekel, da bo morje usahnilo?«

»Zato ker bo zares usahnilo. Na svetu je vedno manj vode. Nekoč bo izginila. Toda tega ne boste dočakali vi in vaši otroci. Niti vaših otrok otroci.«

»Vidim, da si zelo bister otrok,« ga je pohvalil zdravnik.

»Čeprav mi računstvo ne gre?« je vprašal Drejček.

»Čeprav ti računstvo ne gre,« je pritrdil zdravnik in se nasmehnil.

Ko mu je rekel, da sta končala, je Drejček pripomnil:

»Vi ste pa čuden zdravnik.«

»Zakaj?« je vprašal zdravnik.

»Ker me niste nič preiskali,« je odvrnil Drejček.

»Ali si bolan?«

»Ne.«

»Potem pa te ni treba preiskati,« je odgovoril zdravnik.

Oče je zaskrbljeno stopil v ordinacijo. Zdravnik ga je poklical v stran in rekel:

»Vaš sin govori bolj pametno in bolj zrelo kot marsikateri politik. Bodočnost pa napoveduje kot pravcati prerok. Resda je za te stvari še premlad, vendar zaradi tega ni treba skrbeti. Morda se premalo družijo z otroki. Ali ste že kdaj pomislili, da bi imeli še enega otroka?«

Oče je zmedeno prikimal.

»Drejček bo gotovo manj mislil o vojni in hrani iz kamenja, če bo imel nekoga, ki se bo z njim igral.«

»Kaj pa Mars?« je vprašal oče. »Zakaj se mu je zapičil v glavo? Ko sem bil jaz v njegovih letih, sploh nisem vedel zanj.«

»Mars si je izmislil zato, da bi z njim utelesil, kar si podzavestno želi: da ga ne bi silili umivati se, prezgodaj spati, hoditi v šolo in podobno. Povedal mi je, da na Marsu tega ne delajo.«

»Toda zakaj verjame izmišljotini?« je spet vprašal oče.

»Drejček se je tako vživel v svojo domišljijo, da jo ima za čisto resnico. To se otrokom dostikrat zgodi.«

»Kaj pa naj storimo?«

»Ne bodite pretrdi z njim. Zlepa boste več dosegli kot s silo.«

»Nikoli nismo bili kdove kako trdi. Šele sinoči me je minilo potrpljenje.«

»Bodite še milejši. Otrok je kot kristal. Le najmehkejša krpa je dovolj mehka, da ne pušča raze.«

Na cesti je Drejček rekel očetu:

»Zdravnik bi mi gotovo verjel, da sem bil na Marsu.«

Oče se je ustavil in ga potrepljal po rami.

»Veš, Drejček, tvoja glavica je toliko preišljevala o Marsu, da si začel vanj verjeti. To je kakor sanje. Vidiš jih in misliš, da so resnica, čeprav živijo le v tebi.«

»Ali ti je to rekel zdravnik?« je vprašal Drejček.

»Zdravnik,« je pritrdil oče.

Drejček je žalostno povetil glavo. Nenadoma se mu je zasvetilo, zakaj mu je marsovski oče dovolil govoriti o Marsu. Zato ker je vedel, da mu ne bodo verjeli.

Oče je opazil njegove žalostne oči.

»Ali hočeš sladoled?« je prijazno vprašal.

Drejček je prikimal. In medtem ko je lizal sladoled, so po njegovi glavi švigale misli sem ter tja. »Ko bo na Zemlji zavladal mir, bodo prišli Marsovci in vse mi bodo verjeli,« si je mislil.

Drejček je vedel, da bodo prišli med prvimi njegovi prijateljski. Do takrat pa se bo boril za mir, da bo prišel ta dan čimprej. A ne samo zato. Boril se bo, da bo tudi na Zemlji življenje tako lepo, kot je na Marsu.

Ampak Drejček se je bal, da ljudje ne bodo poslušali tako majhnega fanta. Končno se je domislil:

»Začel bom pri očetu in ne bom odnehal, dokler ga ne prepričam, da ni dovolj le ljubiti mir, a zanj nič storiti. Njega bodo gotovo ubogali. Saj ni zaman inženir.«

Pogledal je očeta in se mu nasmehnil. Oče mu je vrnil smehljaj.

»Odslej ne bom več govoril o Marsu,« je obljubil Drejček. »O vojni pa ti imam še veliko povedati.«

»Dobro,« je odvrnil oče. »Doma se bova o vsem pomenila.«

Zares sta se pomenila. Oče je moral hočeš nočeš priznati, da ima Drejček prav.

Zvečer je Drejček slonel ob oknu svoje sobe in gledal v nebo. Ni ga zanimala blede rumena luna, ki je že prehajala v ščip. Niso ga zanimale

koprene zvezd niti repatica, katero se je dalo videti že s prostimi očmi.
Gledal je rdečkast svet v daljavi in se spraševal:

»Kaj delajo sedaj Miš, Maš in Šaš?«

Drejček ni vedel, da gledajo tudi Marsovčki Zemljo in se vprašujejo:

»Kaj dela naš Drejček?«

Za hrbet se mu je prikradla mati in mu položila roko na ramo.

»Drejček, ali bi imel rad bratca?« je tiho vprašala.

»Rad bi imel tri bratce,« je odvrnil Drejček in iz oči se mu je skotrljala debela solza. V njej se je zrcalilo vse nebo.

VID PEČJAK — PISATELJ IN ZNANSTVENIK

Izmišljeno povest o zasanjanem Andreju in treh junakih — bratcih s planeta Mars, ki je najbližji naši Zemlji, a polovico manjši od nje, je napisal znanstvenik — profesor na univerzi v Ljubljani Vid Pečjak. Rodil se je leta 1929. Pisateljevo znanstveno področje je dušeslovje ali psihologija. Pečjak je o tem napisal nekaj obsežnih knjig in večje število razprav v domačih in tujih jezikih, tako da ga tudi v tujini poznajo kot odličnega strokovnjaka s tega področja (Amerika, Azija, Avstralija in drugje).

Naši mladi in tudi odrasli bralci pa ga že dvajset let poznajo po njegovih spisih z nenavadno vsebino o izmišljenih bitjih iz tujih svetov in tudi o umetno napravljenih ljudeh, ki jih imenujemo roboti. Ti se obnašajo človeško, njihovo delovanje med ljudmi pa je vezano že na znane ali izmišljene tehnične dosežke. V zadnjih desetletjih je človek prodril tudi v vesolje. Leta 1969 je stopil človek prvič na Lunina tla. Vesolje je vse bolj in bolj prepredeno s sateliti in ne vemo, kaj vse nam bo še prinesla prihodnost. Zato ni čudno, če se ob tem pojavljajo tudi zgodbe in povesti o nenavadnih bitjih, ljudeh-strojih itd. Te knjige označujemo z imenom znanstvena fantastika, s tujim imenom »science fiction« (angl.).

Med pisatelji takšnih zgodb je tudi profesor Pečjak. Povest o Marsovčkah je napisal leta 1961 in zanjo prejel Levstikovo nagrado. Za najmlajše bralce je pozneje izšla slikanica »Pobegli robot«. Isto leto je napisal tudi daljšo povest za odrasle bralce z naslovom »Roboti so med nami«. Povest se dogaja na Japonskem, kjer je skupaj z roboti dolgo časa deloval nekakšen minister. Ob neki nezgodi pa je razpadel na dele in delčke električnih strojev in strojčkov. Pred dobrim letom pa je pisatelj zbral krajše in daljše zgodbe te vrste v knjigi »Kam je izginila Ema Lauš«.

Velik uspeh je pisatelj dosegel tudi s televizijskimi igrkami:

»Mumba Kumba in lončarjeva hči«, »Mumba Kumba in pikčasta kamela« ter »Tretje življenje«, ki so jo predvajale tudi tuje postaje. Napisal pa je tudi strip-slikanico o prometni vzgoji »Dogodivščine štiriperesne deteljice«.

Na vprašanje, kaj žene pisatelja teh in podobnih povesti k pisanju, ko je vendar zavzet s svojim znanstvenim delom, je Vid Pečjak odgovoril: »Ob tem se sprostim... Zamislim se, kaj bi bilo, če bi bilo tako in tako...« In tako si mislimo tudi mi, bralci takšnih povesti in izmišljenih zgodb, ob katerih je opis tehničnih dosežkov še posebej zanimiv in privlačen.

Povest o Drejčku in Marsovčkah

Tudi naša povest je izrazit primer znanstvene fantastike. Ob treh tujih bitjih se srečujemo z različnimi tehničnimi dosežki, ki jih že poznamo, ali smo na poti do njihovega odkritja. V povest pa je vtakano razmišljanje o življenju sedanje človeške družbe in njene prihodnosti: o vojnah in miru med ljudmi! S tem pa je pisatelj presešel izmišljeno zgodbo in nas prisilil, da se ob njej resno zamislimo.

OPOMBE

- str. 5: »*Tolovaj Mataj*« — znana povest Frana Milčinskega.
- str. 11: Med bolj znanimi planeti v našem osončju so Jupiter, Venera, Saturn in Mars, ki je najmanjši. Domnevali so, da so na Marsu pogoji za življenje živih bitij, to pa je sedaj ovrženo.
- str. 14: *astronom* — zvezdoslovec, izpeljanka besede »astra« (grška beseda — zvezda); *astronavt* ali *kozmonavt* — vesoljec, vesoljski letalec; *astrokop* — daljnogled za opazovanje zvezd.
- str. 30: *kazala je celo dneve* — dandanes so takšne ure že vsakdanjost.
- str. 31: *malora* — vzklik začudenja, tudi jeze, presenečenja itd.; iz italijanščine: *mal ora* — slaba ura, trenutek.
- str. 43: *MADE IN USA* (IZGOVORI MEID IN JUNAITID STEITS OF AMERICA — z znakom predpisana oznaka za blago, ki je izdelano v Združenih državah Amerike, kot npr. *Made in Yougoslavia*).
- str. 46: *in njenih lun*: ob planetu Marsu krožita dve luni: *Demos* — ljudstvo, *Fabos* — sřrah (grški besedi).
- str. 55: *hologram* — telefonski aparat, preko katerega se govorca tudi gledata.
- str. 56: *ultraradio* — poseben, nenavaden, izreden radio; *ultra* — nad, čez, onstran.
- str. 58: *robot* — človek avtomat, mehanično izdelan človek ali človeku podobno mehanično bitje.
- str. 60: *mikroprocesor* — srce (skupek vezja) zelo majhnega računalnika, ki opravlja določene naloge.
čip (*angl. chip*) — majhna ploščica z vezji, ki opravlja določene naloge.
- str. 61: *Sfera* — izmišljena zvezda ali planet, ki je pod vplivom močnejšega planeta.

Bogomil Gerlanc

ViPava

ml P

PEČJAK V.

Drejček in

886.3-32 P

9107208

LAURICEVA KNJIZNICA

COBISS

P

Trije nenav
Marsa noč z
malega Drej
se z njim in
gati najrazi

stvari, ob katerih so večno bolj
začudeni, saj ne vedo, kaj so
topovi, puške, kaj pomeni vojna
in prelivanje krvi. Podnevi Drej-
ček zastavlja staršem celo vrsto
vprašanj, ki zanimajo njegove
tri prijatelje. Drejček obiše tu-
di Mars, kjer spozna, da so tam
pravičnejši in lepši odnosi med
ljudmi. Tako pisateljeva zgod-
ba pomeni tudi opomin pred
uničevanjem in vojnimi grozo-
tami.